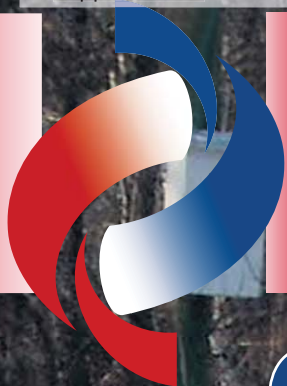

ГОДИНА XLVI • БРОЈ 1 • БЕОГРАД, 15. ЈАНУАР 2014. • ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

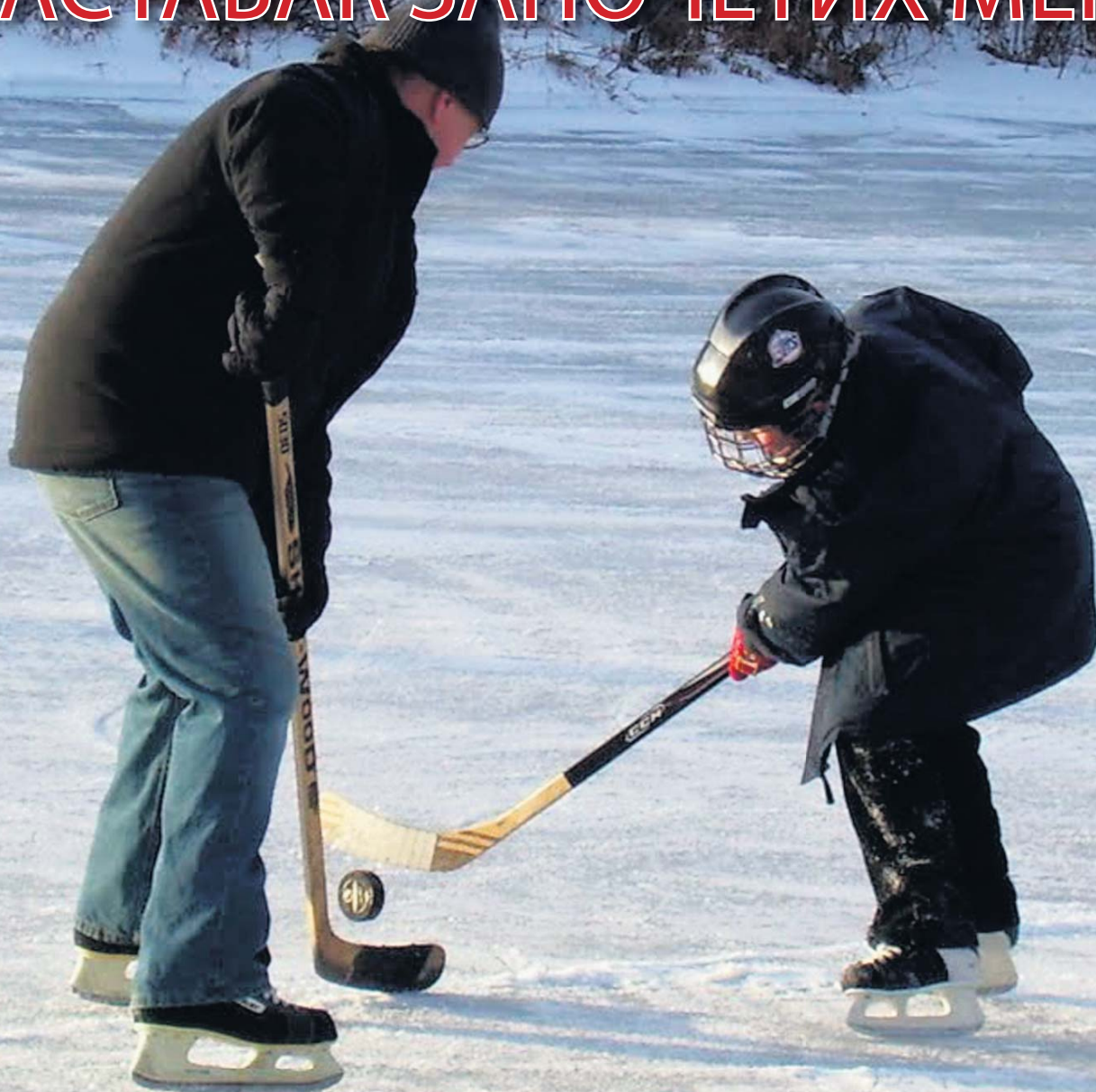
ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Пословну 2014. годину обележиће даљи рад на повећању ажурности, унапређивање квалитета пружених услуга и обуке запослених у ПИО Фонду

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0-24h: 0700/017-017
по цени локалног
позива
или: 011/30-60-680

НАСТАВАК ЗАПОЧЕТИХ МЕРА

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:
Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**
Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:
Булевар уметности бр. 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2017-437
факс: 2017-437

**РЕДАКЦИЈА ЗА
ВОЈВОДИНУ:**
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:
Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2017-437

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

СТОГОДИШЊАКА ЋЕ БИТИ СВЕ ВИШЕ

Живи се другачије, а и дуже

Нова, 2014. година почела је у знаку припадница лепшег пола. У Београду, у Гинеколошко-акушерској клиници „Народни фронт“ прва беба, девојчица, рођена је већ после првог минута 2014, баш као и у породилишту у Вишеградској улици где је рођена секунд након поноћи. И прва беба која је дошла на свет у новосадском породилишту Бетанија јесте девојчица, као и она рођена у чачанском породилишту. Тек прва нишка беба у овој години је дечак рођен петнаест минута после поноћи.

Али, којег год да је пола, како на основу статистичких рачуница тврде аналитичари осигуравајућег друштва „Алијанс“, свака друга беба која се роди после 1. јануара 2014. године доживеће највероватније 100 година. Њихова математика каже да ће, од око 80.000 деце, колико ће, рецимо, према проценама „Алијанса“, 2014. бити рођено у Аустрији, чак 40.000 њих славити дочек 2114. године.

Извештај Уједињених нација из 2012. „Старење у 21. веку: Прослава и изазов“ открио је да ће број стогодишњака до 2050. године да се увећа скоро за десет

и свакодневна активност су њихов животни стил током целог живота. Религиозни су, а припадају различитим вероисповестима. Такође, велики број стогодишњака се бави пољопривредом и живи сеоским стилем живота. Свакодневно и активно комуницирају са пријатељима и родбином. Сви конзумирају оброке са свежом, сировом храном. И што је веома важно, дуговечни људи имају посебно снажну вољу и развили су јак механизам одбране од стреса. Готово да нико од њих нема проблем са високим крвним притиском.

Регије у којима људи живе најдуже, и то активно, јесу Јапан (Окинава), Сардинија,

пута, са 316.000 на три милиона. Према једном недавно објављеном британском истраживању са сличним прогнозама, поред тога што данашње бебе имају више шансе да доживе стоту, радиће до 70 година и венчаваће се у просеку седам година касније од њихових бака и дека.

За оне који не верују у речи из хита „Бијелог дугмета“ из 1980. године по коме „мора да је грозна гњаважа у животу доживети стоту“, интересантни су резултати још једног истраживања. Оно је показало да стогодишњаци и до своје тридесете живе у великим породицама и имају бар четворо деце. Вежба, кретање

Костарика, Грчка (Икарија) и Калифорнија (Лома Линда). У Србији је, пак, према последњем попису евидентирано 167 стогодишњака. Најстарије подручје у нашој земљи је Рековац са 3,2 одсто становништва старијег од 85 година, а следе Сврљиг са 2,9 и београдска општина Врачар са 2,8 одсто.

Једно је сигурно, стари људи данашњице у поређењу са некадашњим старима нису исти, и дефинитивно не живе подједнако дуго, немају једнак стил живота, и ове разлике нису само индивидуалне, већ и генерацијске. Данашњи шездесетогодишњаци у свету могу рачунати да ће живети дуже од својих предака и зато се све више говори о четвртом добу живота. Двоцифрени бројеви који су некада одређивали појам дубоке старости више га не одређују.

Ј. Оцић

УПРАВНИ ОДБОР РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА ПИО

Наставак започетих мера

Усвојен програм рада Фонда за 2014. годину, којим је предвиђен наставак започетих мера ради повећања ажурности, и информација о финансијском пословању Фонда од јануара до септембра прошле године

Пословну 2014. годину обележиће наставак већ започетих мера на повећању ажурности рада Фонда и унапређивање успостављених пословних процеса на подизању квалитета пружених услуга, речено је на седници Управног одбора РФ ПИО. Циљ ових мера је, наравно, ефикаснији кориснички сервис, убрзање управног поступка, брже доношење решења о правима из пензијско-инвалидског осигурања, у законским роковима, електронска размена информација у самом Фонду и са институцијама чији је рад повезан са радом Фонда. Све ово подразумева и обуку и оспособљавање запослених, јер без тога нема ни подизања квалитета рада, нагласио је у свом излагању о програму рада за ову годину Енвер Никшић, помоћник директора РФ ПИО.

Посебна пажња биће посвећена ажурирању матичне евиденције и даљем развоју система заштите и контроле података о осигураницима и корисницима права, како због процеса размене података са Централним регистром, тако и због увођења новог система наплате доприноса за обавезно социјално осигурање, што ће, у коначном, допринети унапређењу корисничког сервиса. Приоритет у пословању ове године биће конкретна примена Стратегије развоја информационо-технолозија (2012–2015) с циљем стварања модерног информационог система. Ово, наравно, подразумева знатна и циљана улагања у запослене и опрему да би информациони систем био модеран, ефикасан и безбедан, да би могао да пружи делотворну подршку пословању и омогућио сваком сектору у Фонду да оствари боље резултате у раду. Успостављањем јединственог, интегрисаног информационог система биће обезбеђена подр-

шка свим осталим активностима у Фонду, омогућен сигурнији и бржи проток података, ефикаснија доступност базе података, контролисан и бржи електронски проток података између организационих делова Фонда. Посебна пажња биће посвећена премештању постојећих подата-

рачуна Фонда за 2012. годину и ревизији законитости пословања Фонда, Управни одбор је упознат са основном оценом из Извештаја о раду РФ ПИО.

– Државна ревизорска институција је крајем године доставила извештај после контроле која је током 2013. обављена у Фонду

Укупни приходи и расходи Фонда првобитно су планирани у износу од 594,40 милијарди динара. Пошто је усвојен сет пореских закона и Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање и прилагођавање процене фискалних индикатора према налогу тадашњег Министарства финансија

ка Фонда у сигурнију (Oracle) базу података, односно модернију и функционалнију платформу, што ће бити праћено одговарајућим обукама запослених.

Планиране су и активности на подизању квалитета услуга које се пружају осигураницима и корисницима права, али и побољшање комуникације са грађанима. Биће настављене и активности на примени и прилагођавању свих процедура усвојених система управљања квалитетом услуга и безбедности информација после добијања сертификата у складу са међународним стандардима ИСО (9001:2008 и 2701:2005) који се очекује ових дана.

Будући да је Државна ревизорска институција крајем године доставила Извештај о спроведеној контроли Завршног

и могу да кажем да нема неких великих замерки на наш рад, нема злоупотреба, а пропусти који су констатовани последица су грешке у раду или неадекватног тумачења законских прописа. Дали су одређене конкретне препоруке које у року од 90 дана треба спровести у Фонду, и нагласила бих да је највећи број препорука и исправки у књижевима спроведен у току трајања ревизије. У предвиђеном року испунићемо оно што је у извештају препоручено и о томе доставити одазивни извештај ДРИ у складу са законским прописима – истакла је Драгана Калиновић, директорка РФ ПИО, на седници Управног одбора.

Чланови УО усвојили су на седници и Извештај о финансијском пословању Фонда у периоду јануар–септембар 2013. године.

и привреде, у јуну прошле године урађен је ребаланс финансијског плана, објаснио је на седници Иван Мимић, финансијски директор Фонда. Тада је стопа доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање повећана са 22 на 24 одсто, а планирани раст пензија и накнада од октобра 2013. ограничен на 0,5 одсто. Током прошле године извршена је и измена у динамици исплате права из ПИО корисницима из категорије пољопривредних осигураника тако што се од исплате за јануар прошле године прешло на једнократну исплату пензија и накнада. Због тога је изузетно у прошлој години бившим пољопривредницима исплаћено 11 и по пензија – од другог дела за децембар 2012, закључно са исплатом за новембар 2013. године.

В. Анастасијевић

Добар рад Фонда у целини

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање завршио је 2013. годину са пола милиона решених захтева или 94 одсто од укупно поднетих, што је више него добар резултат. Квалитет рада Фонда ценили су и сами грађани, па се у анкети спроведеној крајем године више од 80 одсто испитаника изјаснило да је задовољно услугама Фонда. Од тога смо и почели разговор са Љубисавом Орбовићем, првим човеком Савеза самосталних синдиката Србије и председником Управног одбора РФ ПИО.

– Протекла година је била једна у низу тешких година и за земљу и за Фонд ПИО.

Управни одбор је успешно одрађивао свој део посла уз одличну сарадњу са руководством Фонда и стручним службама

Фонд зависи од средстава која се дотирају из буџета и то се поставља као проблем, али нико не улази у његову суштину, зашто Фонд мора да се дотира и шта је довело до тога – од пада запослености до лоших приватизација. Ту је и начин наплате доприноса на који Фонд не може да утиче. Све су то питања државе која свакако утичу на рад и будућност Фонда. Али без обзира на то, генерална оцена је изузетно позитивна када је у питању рад запослених и Фонда у целини.

Мислим да и када је реч о примедбама на дуг рок за доношење решења за пензију, да су такви пропусти скоро занемарљиви. Чак се и примедбе Државне ревизорске институције, од којих су неке стварно маргиналне, углавном односе на ствари које су биле пракса у претходном периоду, а не говоре о промашајима у оквиру самог Фонда.

Каква је сарадња међу члановима Управног одбора, с обзиром на то да долазите из различитих групација – синди-

ката, Савеза пензионера и Уније послодаваца?

– Управни одбор је добро одрађивао свој део посла и поред тога што, како кажете, долазимо из различитих групација. Добро смо радили и доносили једногласно одлуке иако су дискусије које су претходиле тим одлукама често биле врло оштре. Оне су само доприносиле томе да заједнички дођемо до најбољег решења. Хтео бих да нагласим и то да је Управни одбор добро сарађивао са руководством Фонда, као и са стручним службама.

У ком правцу, по Вашем мишљењу, треба даље да се развија институција као што је Фонд ПИО?

– Неопходно је да се установа, институција као што је Фонд стално развија, да се модернизује, да постане боље технички опремљена, савременија. Све то би дало и још боље резултате рада. Међутим, од стања у коме буде држава зависиће и колико ће Фонд моћи да се модернизује, а чини ми се да он у том правцу иде и мало брже од државе. Са овим могућностима које Фонд сада има напори запослених су на завидном нивоу. Рекао бих да се највећи број њих труди, и успева, да квалитетно обавља свој посао са странкама.

Недавним одлукама суда, којима је потврђено власништво РФ ПИО на четири специјалне болнице, актуелизовано је и питање имовине Фонда. Какав је Ваш став о томе који треба да буду следећи кораци?

– Фонд је некада имао велика улагања у бање, РХ центре и у одређену инфраструктуру у земљи. Време је учинило своје и те инвестиције сада постају више трошак него што доносе добит. Фонд у овом моменту нема могућности да сам ревитализује те објекте. Пример је Специјална болница „Жубор“ која није стар објекат, али је питање колико ће коштати да се врати у функцију. Треба тачно и јасно навести где је све Фонд ПИО улагао, која је све то имовина и вратити је у функцију Фонда. Аутопут, Сава центар, да ли је могуће да све то ствара губитак? Мислим да нема воље, ни спремности у друштву да се Фонду врати сва његова имовина, неки су објекти у међувремену и приватизовани, или се води борба ко ће да изврши приватизацију.

Одскоро Савез самосталних синдиката Србије наступа заједно са Уједињеним гранским синдикатима Независност. Оваква врста сарадње за неке је изненађење.

ИСПИТИВАЊЕ ЗАДОВОЉСТВА КОРИСНИКА УСЛУГАМА РФ ПИО

Унапређење рада главни циљ

Свако успешно предузеће, установа, организација која жели да на прави и најоптималнији начин одговори потребама својих клијената мора константно да прати степен њиховог задовољства различитим аспектима пружања услуга и да на основу сазнања о томе прави даље стратегије и предузима акције, како би свој рад још више унапредила.

У оквиру Републичког фонда ПИО до ових података и показатеља се долази, између осталог, на основу спровођења стандардне анкете за испитивање задовољства корисника пруженим услугама, а за организацију и реализацију овог процеса задужен је Сектор за односе с јавношћу. Према речима Игора Стојановића, шефа Одсека за медије у овом сектору, који је део тима испитивача, анкета се спроводи у свим филијалама и службама филијала у Србији, где се расподељује сразмерно броју корисника и осигураника.

– Аспекти задовољства корисника нашим услугама које испитујемо стандардном анкетом су јасноћа информација и упутстава, стручност и љубазност запослених, организованост у раду, динамика решавања захтева и прилагођеност услова у просторијама Фонда потребама корисника. Резултати последње анкете спроведене крајем 2013. године показали су да је више од 80 одсто испитаника задовољно услугама које Фонд пружа, док се највећи број примедби односи на услове у просторијама

Фонда. Сходно томе је донета препорука да се у појединим филијалама изврши реорганизација постојећег простора како би се ближе прилагодио потребама грађана који користе услуге Фонда ПИО – објашњава Игор Стојановић.

У поређењу са резултатима анкете из 2012, прошле године је постигнуто побољшање, тј. повећан је број грађана који су задовољни услугама Фонда. У овој години, поред спровођења досадашње стандардне анкете, у плану је и испитивање задовољства корисника интернет сајтом Фонда ПИО.

– Ово испитивање би се обављало електронски, односно постављањем анкете директно на сајт. Број корисника и осигураника који до информација из области

пензијског и инвалидског осигурања долазе преко сајта Фонда (www.pio.rs) из године у годину је све већи. С обзиром на то, процењујемо да је неопходно спровести и ово испитивање и, у складу са добијеним резултатима, рад интернет сајта још више прилагодити потребама посетилаца – каже Стојановић.

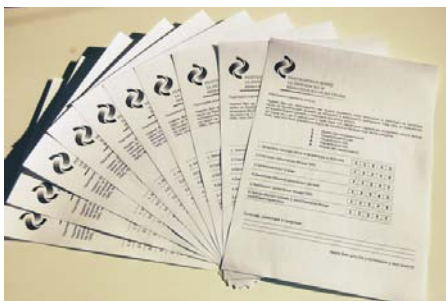
Наравно, за успешно пословање и високу продуктивност кључни су сами запослени, па се у складу са тим у наредном периоду планира и испитивање задовољства запослених у РФ ПИО, како условима и садржајем самог посла, тако и међуљудским односима и другим важним елементима, а све са циљем да рад Фонда у будућности буде још успешнији.

В. Кадиф

– Сасвим је логично да међу синдикатима постоје различити начини гледања на одређена питања. СССС и Независност су и раније сарађивали, не памтим када смо на Социјално-економском савету имали различит став. Сада је та сарадња израженија и тзв. акциона, приближили смо се у заједничкој акцији у погледу Закона о раду, свесни своје одговорности. Заједнички став нам је повлачење Закона из процедуре, а мислим да ни са другим синдикатима нема суштинских разлика о најважнијим питањима. Ми мислимо да је Закон о раду немогуће поправити. Нико није изашао и концепцијски објаснио шта се хоће новим законом и зашто се мења стари. Прича да он кочи запошљавање не стоји јер је и према званичним подацима, које је изнео први потпредседник Владе, пад незапослености око пет одсто. Министар Јован Кркобабић је једном приликом тачно навео које су предлози Министарства рада, а које Министарства привреде и Министарства финансија. Ја мислим да ће Закон ипак бити повучен и да ће сви социјални партнери доћи до заједничког договора, али и до образложења зашто се стари закон мења. Ми смо као синдикат урадили флајере и обавестили јавност, на примеру просечне зараде, колико ће номинално мање износити њихова плата, али поред тога што може конкретно да се израчуна, нови закон смањује и читава плејаду радничких права.

Милена Јовановић

ТРИ ЈУБИЛЕЈА УСТАНОВЕ GERONTOЛОШКИ ЦЕНТАР БЕОГРАД

Лиценце као круна доброг рада

Установа Геронтолошки центар Београд обележила је, 27. децембра, свечаном академијом у Дому Бежанијска коса три јубилеја – 50 година пружања услуга социјалне заштите, 50 година од оснивања најстаријег дома у свом саставу,

У име Министарства рада, запошљавања и социјалне политике честитке је упутила државна секретарка Бранкица Јанковић, која је изразила задовољство што је додељена прва лиценца у Србији. Из угла некадашње директорке ове установе, Бранкица

У обиласку Дома Бежанијска коса: Александар Антић, Ивица Дачић, Милан Кркобабић, Бранкица Јанковић и Сузана Мишић

Више пажње старијима

Поводом јубилеја, Установу Геронтолошки центар Београд посетили су председник Владе Србије, Ивица Дачић, министар саобраћаја, Александар Антић, и директор Јавног предузећа ПТТ саобраћаја „Србија“, Милан Кркобабић, који су ручали са корисницима услуга у Дому Бежанијска коса.

Ивица Дачић је честитао новогодишње и божићне празнике и станарима поклонито телевизор. Премијер је апеловао да се више пажње посвети старијој генерацији и корисницима пожелео лепе дане и дуг живот. Станари Дома су захвалили на поклону и премијеру уручили икону коју су сами израдили.

Александар Антић и Милан Кркобабић поклонили су тарту са бројем 50, као честитку за педесетогодишњицу рада. Посети је присуствовала и Бранкица Јанковић, државна секретарка у Министарству рада, запошљавања и социјалне политике.

Дома Карабурма, и три деценије Дома Бежанијска коса, највећег у Србији и једног од највећих у Европи. На прослави јубилеја, Геронтолошки центар Београд добио је две лиценце, за смештај и за помоћ у кући, обе као прва установа у Србији. Директорки Установе, Сузани Мишић, лиценце је уручила начелница Инспекције социјалне заштите, Биљана Зекавица.

Јанковић је истакла дух који је главни чинилац успеха, дух истинске посвећености послу који је изнад професионалних стандарда, али и дух који оплемењују корисници који живе у дому. Установа Геронтолошки центар Београд, према њеним речима, поставља нове стандарде, нову границу квалитета услуга за старе људе, и зато је задатак ресорног Министарства да у најкраћем

Уручивање лиценци

року сви у систему социјалне заштите добију лиценцу.

Директорка УГЦ Београд, Сузана Мишић, нагласила је да је лиценца потврда квалитета дугогодишњег рада, али и велики мотив за даље усавршавање, и захвалила свима који су допринели да Установа данас има рејтинг вредан пажње који омогућава да њени корисници живе на најдостојанственији начин.

Документарним филмом о Установи, кроз ретроспективу, слику, реч и сведочења корисника, верно је дочаран живот у Геронтолошком центру и атмосфера у његовим домовима. У програму свечане академије наступили су хор Пензионерског аматерског културно-уметничког друштва, гудачки квартет „Адађо“ и певач Жарко Данчуо, као дугогодишњи пријатељ Установе.

На свечаности су уручена и признања организацијама, удружењима, појединцима и медијима који су својим залагањем и дугогодишњом сарадњом са Установом дали значајан допринос квалитету живота корисника – Бранкици Јанковић, Геронтолошком друштву Србије, Хришћанском хуманитарном удружењу „Хлеб живота“, редакцији Јутарњег програма ТВ Студио Б и Пензионерском аматерском културно-уметничком друштву.

Свечаној академији присуствовао је, поред корисника и поштовалаца Установе, и градски секретар за социјалну заштиту, Ненад Матић, са сарадницима, као и представници градских општина, Министарства здравља, центара за социјални рад, геронтолошких центара и других установа и удружења.

Специјално за јубилеј, у холу Дома Бежанијска коса постављена је изложба радова корисника клубова, а свим гостима уручени су пригодни поклони – декоративни предмети израђени у оквиру радне терапије, и публикација са кратком историјом развоја Установе и услуга које пружа.

Јелена Оцић

Предност за производне делатности

На основу јавног позива незапосленима за доделу субвенција за samozапoшљавање на територији града Новог Сада у 2013. години, градоначелник Милош Вучевић уручио је крајем децембра уговоре будућим предузетницима. Дванаест Новосађана добило је субвенције у износу од 260.000 динара, јер је Акционим планом за запoшљавање из буџета Новог Сада за ову намену опредељено укупно око три милиона динара.

– Честитам нашим суграђанима на храбрости и одважности да крену у самосталан посао, јер тиме показују да у нашем граду постоје људи који имају предузетнички дух и који не чекају само да им се нађе посао у

јавном сектору, већ су спремни да узму одговорност у своје руке. Ово је прави пут ка јачању привреде Новог Сада, који може да изгледа као мали корак, али који представља пословни концепт отварања реалних радних места. Жеља нам је да незапослени који су добили ову новчану помоћ успеју у реализацији свог пословног концепта – рекао је Милош Вучевић.

Предност на конкурсима имали су незапослени са евиденције НСЗ који су завршили обуку за започињање сопственог посла и који ће покренути приватни бизнис у производним делатностима, а припадају категорији особа које се теже запoшљавају. Будући предузетници имају обавезу

Милош Вучевић и Горан Сечујски (у средини) са „газдама“

да се пријаве на осигурање и да регистровано делатност обављају најмање 12 месеци.

Према речима Горана Сечујског, члана Градског већа за привреду, овом мером за подстицање запoшљавања Нови Сад активно доприноси и смањењу сиве економије, јер неки од оних који су добили субвенцију већ обављају своју делат-

ност нерегистровано, а сада ће прећи у легалну зону привређивања. Сечујски је најавио да ће Нови Сад за подстицање samozапoшљавања у 2014. години издвојити више средстава – седам милиона динара, и још три милиона за услуге менторства новим предузетницима око плазмана производа на тржишту.

Мирослав Мектеровић

РАЗВОЈ СТОЧАРСТВА ПРИМЕНОМ НОВИХ ТЕХНОЛОГИЈА

Већа конкурентност на тржишту

На цене свега што се произведе у Србији добрим делом утиче и цена енергената, а наша земља, према статистичким показатељима, има ниску енергетску ефикасност привреде у односу на окружење.

Рецимо, ми трошимо четири пута више енергије по јединици производа од светског просека, и шест пута више него што је уобичајено за државе чланице ОЕЦД-а, што директно утиче на конкурентност наших производа на тржишту. Самим тим, намеће се закључак да бисмо увођењем нових извора јефтине, чисте и безбедне енергије у процес производње, као што је сагоревање биомасе, соларна енергија, енергија ветра итд., имали и конкурентније производе.

У складу са тим, покрајинска секретарка за енергетику и минералне сировине, Наташа Павићевић Бајић, одржала је у Новом Саду састанак са фармерима који су на недавном конкурсима овог секретаријата добили средства за суфинансирање пројеката за коришћење биомасе на фармама свиња и загревање објеката на фармама фазана и пилића. Циљ састанка био је едукација, односно да се

конкретно, у пракси, укаже на чињеницу да се применом нових технологија из области енергетике знатно може унапредити развој сточарства, и да енергетика може допринети

подизању профитабилности узгајивача стоке и повећању сточног фонда код нас. Овај програм субвенционисања пројеката о замени фосилних горива домаћим ресурсима у сточарству позитивно су оценили сами сточари, као и представници већих пољопривредних комбината и предузећа која се баве производњом и масовним узгојем стоке.

Представник АД Перутнина Птуј – Топико из Бачке Тополе, предузећа које запoшљава око 700 радника, а добило је субвенцију од 15,2 милиона динара да замени уређаје за

грејање природним гасом за грејање на биогас, истакао је да ће им трошкови производње бити нижи и да ће ценом својих производа моћи да конкуришу страним понуђачима на нашем тржишту. Они тренутно троше енергију у вредности од шест до седам центи за производњу једног килограма пилећег меса, а конкуренција из земаља у окружењу два до три цента за исту количину.

Наташа Павићевић Бајић је најавила да ће у 2014, осим фарми свиња и пилића, у програм суфинансирања бити укључене и фарме млечних крава. На тим фармама биће изграђени соларни панели за производњу топле воде, а сви узгајивачи животиња добиће подршку за израду пројеката малих когенеративних постројења за производњу биогаса.

– Ове године подржали смо пројекте за 15 фарми, али повећањем броја фарми које користе обновљиве изворе енергије добићемо стабилну основу за промену укупног амбијента у коришћењу топлотне и електричне енергије из домаћих ресурса. На тај начин обезбедиће се и нова радна места и привредни развој – изјавила је покрајинска секретарка за енергетику, и позвала фармере да се, након примене ових програма у пракси, укључе у едукацију осталих узгајивача.

М. Мектеровић

Коначни резултати пописа пољопривреде

У Скупштини Србије крајем године представљени су коначни резултати пописа пољопривреде који су, од 1. октобра до 15. децембра 2012. године, спровели Министарство пољопривреде и Републички завод за статистику, уз подршку Европске уније (девет милиона евра из претприступних фондова).

Први попис пољопривреде после 50 година показао је да је укупна површина пољопривредног земљишта Србије 3,8 милиона хектара, да пољопривредних газдинстава има више од 630.000 и да на њима ради готово милион и по људи, од којих су 43 одсто жене. Просечна површина коришћеног земљишта по газдинству је 5,4 хектара, трактори на газдинствима стари су више од десет година, а мали део пољопривредног земљишта се наводњава. Пољопривредном производњом, али за личне потребе, бави се више од сто хиљада домаћинстава на укупно 45.000 хектара.

Пописом је евидентирано 908.102 говеда, 3.407.318 свиња, 1.736.440 оваца, 231.837 коза, 26.711.220 живине, 665.022 кошнице пчела. Од укупног броја пољопривредних газдинстава у Србији 77 одсто гаји стоку. Такође, у Србији има 410.894 трактора, од којих је 95 одсто старије од десет година.

Добијени подаци биће основа за будуће праћење и планирање аграрне политике и развоја села.

Награде младим предузетницима

Признање „Вип биз-партнер 2013“, које компанија Вип мобајл, у сарадњи са Привредном комором Србије, додељује први пут, уручено је најуспешнијим предузетницима млађим од 30 година, власницима три мала и средња породична предузећа из области производње, трговине и безбедности и заштите на раду.

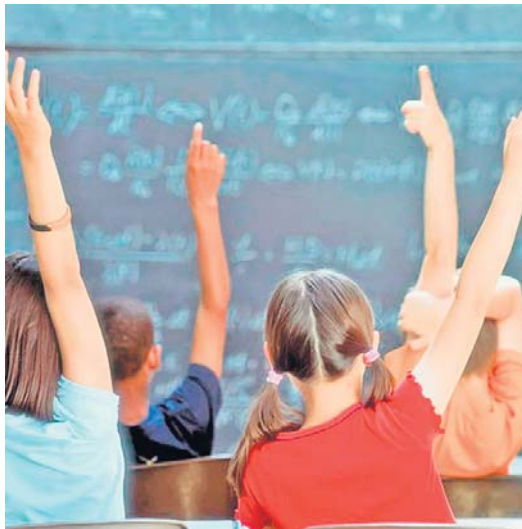
Први добитници су Миро Секуловић – „Трипласт“ из Ниша, Александра Трајковић – „А-Z market“ из Земунa, и Филип Томовић – „Томовић компани“ из Крагујевца.

Награде укупне вредности милион динара (по 300.000 динара, телефон „самсунг галакси С4 смарт“ из Випове понуде уз тарифу „биз-партнер заувек 1000“ са попустом од 100 одсто у наредне две године) лауреатима су, на свечаности у Привредној комори Србије, уручили Андреас Граф, директор Вип мобајла, и Здравко Јелушић, потпредседник ПКС.

Све мање спорта, све више фејсбука

Анкета у којој је прошле године, у оквиру програма „Здраво растимо“, учествовало скоро 3.000 ученика седмих разреда широм Србије, а коју су спровеле компанија Nestle Adriatic и агенција ИПСОС, показала је да се само једна петина деце бави физичком активношћу у мери која се препоручује за овај узраст, а скоро половина испитаних ученика дневно проводи два или више сати испред ТВ екрана. Поред тога, једна трећина седмака више од два сата слободног времена утроши на видео игре, док исти проценат деце проведе два или више сати на интернету, на фејсбуку и другим друштвеним мрежама.

Када је реч о навикама у исхрани, више од половине испитане деце има мање од пет оброка дневно, док осам процената основаца има мање од три оброка на дан. Скоро 40 процената ученика не сматра житарице једном од основних намирница у исхрани. Истовремено, више од четвртине њих верује да је гојазно, док је чак 13 процената на дијети или на друге начине

покушава да смањи телесну тежину.

Анкета је обухватала тест знања и навика у исхрани и понашању, а учествовале су по три школе из Београда, Новог Сада, Крагујевца, Ниша, Зрењанина, Чачка, Крушевца, Сомбора и Новог Пазара.

Поклон Неготину од Бад Хомбурга

Ватрогасна служба Бад Хомбурга у Немачкој, на иницијативу наше земљакиње Наде Стојковић из Михајловца, која годинама живи у Немачкој, поклонила је општини Неготин комплетно опремљено ватрогасно возило марке „мерцедес“.

Предајом кључева командиру Александру Транићу, председник општине Милан Уруковић уступио је вредну немачку донацију Ватрогасно-спасилачкој јединици. Возило из Немачке биће од велике помоћи, с обзиром на то да ова јединица тренутно има само два за гашење пожара.

Иначе, према прошлогодишњој статистици, у општини Неготин је свакодневно регистрован по један пожар, чиме је она, са више од 365 случајева, сврстана у категорију угрожених. Општини Неготин има површину од 1.089 километара квадратних али само 15 запослених ватрогасаца спасилаца.

Пет година Бизнис иновационог центра

Бизнис иновациони центар у Крагујевцу, који је основан с циљем да мотивише младе да започну сопствени посао, свечано је обележио пет година постојања и рада.

Младим предузетницима на једном месту је омогућена сва потребна стручна помоћ, од бесплатног саветовања и повољности за закуп канцеларијског простора, до техничких услова по највишим светским стандардима. Препознавањем најбољих иновативних пословних идеја младих, Бизнис иновациони центар је постао инкубатор за развој стартап предузећа на подручју централне Србије. Под окриљем Центра је у протеклих пет година основано 35 стартап предузећа са осамдесетак запослених. Одржано је и 150 тренинга, радионица и стручних семинара, које је похађало више од 1.800 полазника.

Станари из Бизнис иновационог центра излазе потпуно спремни за оштру тржишну утакмицу. У прилог томе говори велики број предузећа која су наставила успешно да послују и унапређују бизнис и после изласка из Центра.

Поводом пете годишњице рада Бизнис иновационог центра успешним предузећима, насталим под његовим окриљем, уручена су признања.

Новчана помоћ за београдске пензионере

Београдски пензионери са најнижим примањима средином јануара добиће новчану помоћ која се исплаћује из градског буџета, најављено је из Секретаријата за социјалну заштиту. Ненад Матић, градски секретар за социјалну заштиту, каже да је град Београд за ову исплату издвојио око 250 милиона динара.

Исплата пензија

Исплата првог дела децембарских примања пензионерима из категорије запослених почела је 10. јануара.

Пензионери самосталних делатности примили су децембарске пензије 30. децембра. Војним пензионерима и бившим пољопривредницима исплаћене су целе децембарске пензије 6. јануара.

У Србији се највише троши на храну

Према подацима Министарства трговине, грађани Србије најчешће купују прехранбене производе, и то оне најосновније – хлеб, млеко, јогурт, уље и шећер. Од меса и месних прерађевина највише се купује свињски бут. Чињеница да се ради о производима егзистенцијалне природе указује на низак животни стандард у Србији. Међутим, упркос економској кризи, не смањује се куповина мобилних телефона, лаптопова и таблет рачунара, а продаја машина за веш и телевизора порасла је за десет процена у односу на 2008. годину. С друге стране, од почетка економске кризе драстично је смањена продаја станова и аутомобила.

Грађани Србије у куповини потроше просечно 365 динара, док просечан рачун у супермаркетима износи од 500 до 700 динара. Укупан промет у продавницама пао је за 8,6 процената, док је само у

малопродаји умањен чак за трећину. При куповини хране потрошачи се највише ослањају на домаће произвођаче, док производе за кућне потребе највише купују на акцијама.

Новинари на новогодишњем пријему СССВ

Савез самосталних синдиката Војводине уприличио је крајем децембра у Новом Саду новогодишњи пријем за новинаре локалних и дописнике националних и регионалних медија. Том приликом најуже руко-

водство овог синдиката, на челу са председником Гораном Милићем, захвалило је прегаоцима „седме силе“ на дугогодишњој доброј сарадњи.

У неформалној атмосфери разговарало се о доса-

дашњим активностима Самосталног синдиката и плановима за наредну годину, као и о другим актуелним и занимљивим темама, међу којима и о Нацрту Закона о изменама и допунама Закона о раду.

Крагујевац: новчане награде за талентоване

Упркос тешкој финансијској ситуацији, Градско веће Крагујевца донело је одлуку о расписивању конкурса Фонда „Академик Драгослав Срејовић“ за школску 2013/2014. годину, у оквиру којег ће новчано бити награђени талентовани крагујевачки ученици и студенти.

Такође, одлуком Градског већа, прворођена беба у 2014. години у Крагујевцу добила је поклон честитку у вредности од 100.000 динара, док је петоро деце палих бораца добило новогодишњу поклон честитку у износу од по десет хиљада динара.

СКУПШТИНА ПОДРУЧНОГ УДРУЖЕЊА ЖЕЛЕЗНИЧАРА НОВИ САД

Приоритет решавање пословног простора

Подручно удружење пензионисаних железничара, које је колективни члан Удружења пензионера града Новог Сада, одржало је крајем 2013. годишњу Скупштину.

У Извештају о раду, који је изложила Вера Попов, председница Удружења, истакнуто је, између осталог, и нерешено питање пословног простора као основе за omasовљење организације и за окупљање и активнији рад чланова. Просторија коју су добили на заједничко коришћење са Војвођанским друштвом за железницу и Шах клубом, на Железничкој станици у Новом Саду, неадекватна је за рад, јер је само делимично уређена и нема довољно инвентара. Вера Попов је на Скупштини истакла и да су чланови удружења током године под повољним

условима користили различите занатске услуге и снабдевали се намирницама, огревом и другим производима на отплату, преко Удружења пензионера града Новог Сада. Такође, чланови – пензионисани железничари са ниским примањима, добијали су од поменутог удружења бескаматне позајмице из њиховог Фонда солидарности, а користили су и бенефите приликом организовања излета и одласка у Бању Врдник, које имају њихови чланови. Удружење пензионисаних железничара повремено је добијало и финансијску помоћ од Удружења пензионера града Новог Сада, јер су средства која прикупе од чланарине недовољна за реализацију свих испланираних активности.

Ветерани рада са железнице остварили су и сарадњу са асоцијацијама у оквиру Желе-

зница Србије. Тако су преко Савеза удружења пензионисаних железничара Србије покренули иницијативу за измену Правилника о превозу железничког особља на пругама овог јавног предузећа. Циљ акције је да омогући да легитимације за повлашћену возњу добију и пензионери који су пензију остварили радећи у фирмама, друштвима „Ћеркама“ Железнице (Нега кола, Заштитне радионице, Желтурист итд.) ако су 11 година свог радног века провели на железници.

Подручно Удружење пензионисаних железничара из Новог Сада је наведене приоритете у раду, уз активности на omasовљењу чланства и учешће у акцијама Удружења пензионера града Новог Сада, назначило као пројектоване активности и у програму рада за ову годину.

М. Мектеровић

РЕДОВНО ВЕЖБАЊЕ И ПОСЛЕ ДЕВЕДЕСЕТЕ

До веће снаге и боље покретљивости

С годинама постепено опада функционалност неуромишићног, кардиоваскуларног и респираторног система, и то доводи до појаве слабости код старијих особа. Ово се, међутим, може макар делимично стати на пут, и то вежбањем, што потврђују резултати истраживања недавно објављени у журналу „Age of the American Ageing Association“.

У истраживању су, наиме, учествовале двадесет четири особе, старости између 91 и 96 година, подељене у експерименталну и контролну групу. Учесници у истраживању вежбали су два пута недељно током дванаест недеља, а тренинзи су се састојали од вежби осмишљених посебно за људе старије од деведесет година.

Комбиноване су вежбе за побољшање снаге и равнотеже. Дванаест недеља специфичног тренинга резултира-

се позитивно одразило и на брзину ходања, већу способност самосталног устајања са столице, бољу равнотежу и

да је управо физичка неактивност један од основних узрока губитка мишићне масе и слабљења функционалности организма.

Истраживање је водио професор физиотерапије Mikel Izquierdo-Redín, који је на основу добијених резултата закључио да редован тренинг повећава функционални капацитет, смањује ризик од падова и побољшава снагу мишића код старијих људи. Према његовој оцени, било би корисно да се примењују посебно вежбе за развој снаге мишића и вежбе равнотеже. Будући да тренинзи овог типа успоравају старење организма, они самим тим и знатно утичу на побољшање квалитета живота старијих особа.

Ј. Оџић

ло је побољшањем у снази и мишићном ткиву код временских учесника. Вежбање

значајније смањење учесталости падова. Ово истраживање охрабрује али и подсећа

но утичу на побољшање квалитета живота старијих особа.

Време посвећено себи

С обзиром на то да смо друштво које стари и популација која има велики број припадника трећег доба, развој и разноврсност образовних програма намењених старијима од изузетне су важности. Нешто ново у понуди када су ови програми у питању почело је да се развија у оквиру Агенције „One2Grow“ (www.one2grow.net). О образовној понуди за старије у оквиру ове агенције, као и о припадницима трећег доба као полазницима, разго-

која је по тежини и покретима потпуно прилагођена старијој популацији и од изузетне је користи – објашњава Љиљана Несторовић.

Нешто сасвим ново што се, бар не на овај начин, није сретало у организацији институција које се баве програмима за треће доба, јесте музичка радионица Музика као лек, чија би прва група требало да крене са радом почетком фебруара.

– Поред слушања музике и разговора о њој, кроз ову ради-

Још један од програма који је у плану од фебруара јесте Школа бонтона старења, настала на основу истоимене књиге мр Радмиле Урошевић, која ће уједно бити и предавач.

– Школа бонтона старења би се реализовала кроз седам интерактивних радионица од по два сата, кроз које се разматрају изазови и могућности „трећег доба“. Суштина је заправо оснаживање и учење како живети живот у овом добу, уз усвајање неких принципа и алата како

шта су укључени корисно у смислу стицања неких нових знања и вештина. Никако им не прија однос учитељ–ученик и не воле ту врсту, условно речено, ауторитета. Такође, врло им је важно да су добродошли у групи, да влада позитивна енергија и добро расположење и да не постоје много чврста правила, већ да је у питању опуштенија форма, јер готово нико од њих није ту због добијања сертификата, већ због образовних активности које им причињавају задо-

Полазнице радионице декупажа

Припрема за пензионисање

Врло често смо сведоци да одлазак у пензију може да делује веома лоше по неке особе, јер се губе функције и улоге које су биле важне, а улази се у друге, па уколико за то не постоји спремност, последице могу бити далекосежне. Према речима Љиљане Несторовић, управо је из тих разлога осмишљен програм Припрема за пензионисање, кроз који ће се будући пензионер, уз помоћ тима стручњака, са психолошког, социолошког, здравственог и правног аспекта адекватно припремити за све оно што га на путу до пензије и после тога чека.

варали смо са андрагошкињом Љиљаном Несторовић, менаџером образовних програма намењених старијима.

– „One2Grow“ нуди различите образовне програме намењене како развоју пословних вештина, тако и квалитетном и креативном испуњавању слободног времена. Један сегмент Агенције чини огранак „Grow4All“ у оквиру кога се, поред осталог, организују програми намењени популацији трећег доба. У току су радионице декупажа, пачворка и калиграфије, које су јако занимљиве и креативне и за које увек постоји интересовање. Затим, осмислили смо програм Нега зреле коже и шминкање, који се одржава у форми једнодневне радионице. Ту је такође и јога за треће доба,

оницу ће се представити и њена терапеутска својства. Другим речима, истиче се да код разних здравствених проблема који се јављају у старијем добу, као што су деменција, висок крвни притисак и разни други, музика утиче превентивно или у неком смислу може да помогне да се болест не развија даље. Саставни део радионице биће и слушање музике из младости, а уколико неко свира неки инструмент, и за то ће бити прилике. Такође, пажња ће се посветити и једној врло распрострањеној техници, а то је свирање телом или тзв. body percussion. У групи ће бити од 10 до 15 полазника, а оно што посебно треба истаћи јесте и врло важна улога дружења у оваквом окружењу – каже Љиљана Несторовић.

бисмо у старости живели квалитетан, достојанствен и креативан живот, онакав какав и доликује, и пре свега искористили све своје потенцијале, којих особе у трећем добу апсолутно имају пуно – наводи Љиљана Несторовић.

Имајући у виду своје дугогодишње андрагошко искуство, посебно у образовном раду са старијима, наша саговорница истиче специфичности припадника старије популације као образовне групе.

– Припадници трећег доба као полазници разних образовних програма врло радо се укључују у групе, воле и желе да раде и међу њима постоји добра интеракција, а ту ће бити само ако осете уважавање, поштовање и ако им је то што раде и у

вољство. Управо то им је и највећи мотив – различита учења, активности и програми које су желели да похађају, а за које, нажалост, раније нису имали довољно времена. Поред више слободног времена, изашли су из неких старих улога и добили неке нове, тако да и на том пољу желе да ојачају. У том контексту, рецимо, планирамо да организујемо и нека саветовања за баке и деке, а свакако има још пуно простора и могућности шта би се могло радити када је треће доба у питању – објашњава Љиљана Несторовић.

Цене програма се крећу од 3.000 до 6.500 динара, уз зависности од врсте и дужине курса, а сви који се пријаве у јануару оствариће попуст од 30 одсто.

Весна Кадиф

ПОЉОПРИВРЕДНИЦИ ИЗ КРАЈИНЕ НА СТУДИЈСКОМ ПУТОВАЊУ У СЛОВЕНИЈИ

Обнављају и шире сарадњу

Пољопривредни произвођачи из Неготинске крајине који су недавно боравили у Словенији имали су прилику да се упознају са различитим примерима добре праксе у области воћарства, сточарства, ратарства и виноградарства и производње вина. Студијско путовање за педесетак успешних крајинских произвођача финансирано је средствима из аграрног буџета, у циљу увођења нових стандарда и поспешивања производње на подручју општине Неготин.

У оквиру петодневне посете Словенији, у организацији неготинске општинске управе, крајински пољопривредници, чланови удружења винара, воћара и виноградарара, сточара, пчелара, ратара, домаћинства која се баве сеоским туризмом и професори Пољопривредне школе, посетили су угледна пољопривредна газдинства и винарије у регијама Постојна и Бохињ. Са словеначким колегама, власницима фарми који су, осим узгоју сточке, посвећени и сеоском туризму, Крајинци су разменили искуства, а у чувеној винарији Випава код Бохиња, уз дегустацију вина, уживали су и у једном пријатном изненађењу. Наиме, у винском подруму песмом су их дочекали чланови хора из Випаве, победници натпевавања на фестивалу „Мокрањчеви дани“ 2009. године. Неготинци су узвра-

Пријем код градоначелника Љубљане

На пријемима које су за делегацију општине Неготин приредили Зоран Јанковић, градоначелник Љубљане, и Франц Крамер, председник општине Бохињ, договорена је сарадња са овим словеначким општинама.

– Источна Србија је изразито леп крај и мени је драго што смо имали прилику да у непосредном контакту установимо шта су компаративне предности на основу којих можемо започети сарадњу – истакао је Зоран Јанковић.

Делегацију општине Неготин предводио је председник општине мр Милан Уруковић.

– За нас као општину на истоку Србије веома је значајно да успоставимо сарадњу и преузмемо искуства која Зоран Јанковић, као искусан привредник и утицајан политичар, већ годинама примењује и са успехом води главни град Словеније. Словенија је држава која нам по много чему може послужити као узор – рекао је Уруковић.

тили пажњу приредивши домаћинима дегустацију крајинских вина и меда.

Крајински пољопривредници кажу да им је посебно занимљив био боравак у сирници у којој се производи чувени сир мохат, а одушевљени су и плантажама трешања. Саднице чувене трешње од које се производи познати шери биће, сходно договору о сарадњи са воћарима из Крајине, заступљене и у воћњацима домаћих произвођача, а туристички посленици Бохиња и Неготина договорили су и заједничку припрему партнерских пројеката у области туризма.

Општина Неготин је, иначе, до пре двадесетак година имала веома плодну сарадњу са Словенијом, пре свега у области производње безалкохолних пића, вина и ракија, за коју су синоними били неготинско „Крајина вино“ и словеначки „Словин“. После двехиљадите године, Неготин је био први град који је посетио тадашњи амбасадор Словеније у Србији, Борут Шуклје. Зато се с разлогом очекује да се са студијским путовањима која се последњих година организују за успешне пољопривредне произвођаче из Крајине успоставе конкретнији видови сарадње неготинске општине и градова у Словенији.

Јованка Станојевић

ПОКРЕТ ТРЕЋЕГ ДОБА НИША

Обука за неговатеље старијих особа

У Нишу је крајем децембра почело спровођење пројекта „Обука неговатеља старијих особа“, који реализује нишки Покрет трећег доба у сарадњи са Народним универзитетом. Реч је о пројекту који је Министарство рада, запошљавања и социјалне политике оценило високом оценом и финансијски подржало са око 800.000 динара. Тим новцем ће бити финансирана обука 28 незапослених који су по-

Милорад Стошић

незапослених, а приликом избора предност су имали они који на посао чекају дуго, као и самостане мајке. У Нишу је више од 35.000 незапослених, а преквалификација путем разних видова обуке показала се као релативно успешан начин превазилажења тог проблема – каже Милорад Стошић, председник покрета Треће доба, и наглашава да је идеја ове обуке да се незапосленима пове-

ћају шансе за посао, а старим лицима у Нишу обезбеди квалитетна и стручна брига.

Обука траје 39 радних дана. Осам дана је

теоријски део, а преостало време је предвиђено за практичан рад који ће се спроводити у мањим групама у Геронтолошком центру у Нишу. Обука за полазнике је бесплатна, а сви који је успешно заврше добијају међународно признат сертификат о оспособљености да се баве занимањем неговатеља, једним од ретких за које постоји тражња на тржишту.

Милорад Стошић подсећа да се особе средње и старије радне доби посебно тешко запошљавају и њима је преквалификација шанса да дођу до посла. Истовремено, многим установама у Нишу су потребни оспособљени и професионално обучени људи.

Љ. Глоговац

Завршена информатичка обука жена на селу

Последњих дана децембра завршена је информатичка обука за жене на селу у тринаест војвођанских општина, коју је финансирао Покрајински завод за равноправност полова. Обука је организована у општинама Бачки Петровац, Врбас, Оџаци, Кањижа, Сечањ, Алибунар, Жабаљ, Рума, Житиште, Бачка Топола, Ковачица, Темерин и Суботица.

Подсетимо, Завод за равноправност полова је у јулу прошле године расписао конкурс о додели бесповратних средстава за финансирање пројеката у области информатичке обуке намењен локалним самоуправама. Предност су имале оне општине које су могле да организују обуку у сеоским школама, да би женама уштеделе време и новац.

– Основни циљ обуке био је да охрабримо сеоске жене да унапређују сопствене предузетничке особине и активно учествују на тржишту рада, да локалне самоуправе више програма посвете сеоским женама као важној друштвеној групи и да их укључе у развојне политике села. То је истовремено и модел јачања капацитета локалних самоуправа за унапређење родних политика – каже за наше новине Весна Шијачки, директорка Покрајинског завода за равноправност полова.

У румској општини локална самоуправа је информатичку обуку организовала у Добринцима и Путинцима, уз помоћ тамошњих удружења жена.

– За 60 часова, колико је трајала обука, полазнице су се упознале са рачунаром, савладале су коришћење интернета, скајпа, гугл мапе, фејсбук, затим чување података, скенирање, и све остало што их је интересовало у вези са рачунарима – каже Баји Жолт, технички директор у новосадском

Центру нових технологија, који је био предавач женама у румској општини.

Добринчанке су имале часове два пута недељно, у кабинету ОШ „Иво Лола Рибар“.

Обуку је завршило једанаест полазница, које су, како кажу, задовољне предавањима и наученим. Међу њима је била и Милева Борковац, која се бави пољопривредом.

– Сматрам да би свака жена требало да буде информатички писмена. Моји унучи имају рачунар, а ја сам желела да научим да користим интернет, како бих могла да пратим најновија збивања у пољопривреди и потом да нова сазнања примењујемо на нашим њивама – истиче Милева.

Било је на обуци и младих жена, које нису кренуле од нуле.

– Имала сам одређено предзнање, јер сам и до сада користила компјутер у нашој кући, али сам желела да научим нешто више како бих могла да помогнем деци – каже Ивана Борковац из Добринца.

У 13 војвођанских општина и градова за информатичку обуку је било пријављено 480 жена, а оспособљен је већи број. У неколико места сертификати су већ подељени полазницама курса.

Д. Р.

ВРАЊЕ

Деблокада рачуна

Удружењу пензионера инвалида града Врања, након пуне четири године, одблокиран је текући рачун. Сада ово удружење може да помаже својим члановима, који су почели да се враћају, а све трансакције могу несметано да се обављају преко рачуна. У клуб су се вратили радост и одушевљење.

Р. С.

ИЗБОРНА СКУПШТИНА ФОНДА СОЛИДАРНОСТИ УНС

Привући младе новинаре

Изборна скупштина Фонда солидарности Удружења новинара Србије одржана је 17. децембра 2013. године. Учеснике је поздравео Нино Брајовић, генерални секретар УНС, а седници је председавала Мирјана Наерловић, председница Скупштине Фонда УНС. На седници су усвојени Извештај о раду и Финансијски извештај о пословању Фонда солидарности УНС.

Према Извештају о пословању Фонда, у 2013. години исплаћено је 266 позајмица по

21.000 динара. Прихваћен је предлог да се почетком идуће године прошири распон за коришћење новчаних средстава на 30.000

динара, а цела сума била би враћена Фонду на десет месеци.

Као особито важан и примаран задатак Фонда солидарности УНС истакнуто је удруживање младих новинара, који треба да буду замајак и покретач развоја и јачања акција хуманости и солидарности.

П. В. Кнежевић

Одмор од празника

Пуњене печурке

Састојци: 600 г крупнијих шампињона, 100 г качкаваља, црни лук, чен белог лука, комад маргарина, уље, со, бибер, кашика презли, першунов лист.

Начин припреме: шампињоне опрати, одвојити шешириће. Црни и бели лук ситно исецкати и пропржити на уљу. У међувремену исецкати ситно и дршке печурки па додати луку. Пржити

док скоро не испари течност коју пуне шампињони. Додати презле, со, бибер, ситно сецкани першун. Шешириће шампињона поређати у тепсију тако да отвор буде горе и у сваки ставити комад маргарина и издинстати део шампињона. Посути ренданим качкаваљем. Пећи на 200 степени да лепо порумене и да се сир отопи.

Чорба од шећерца и сланине

Састојци: 150 гр меснате сланине, три кромпира, црни лук, мањи празилук, 200 г шећерца, коцка супе од поврћа, коцка путера, пола литра млека, со, бибер, першунов лист.

Начин припреме: сланину исецкати на коцкице. У тигањ ставити мало путера, додати сланину и пржити да буде хрскава.

Извадити на кухињски папир да се оцеди. Коцку супе ставити у пола литра воде да се скува бујон. Кромпир и лук исећи на коцке, додати у бујон. После двадесетак минута кувања додати шећерац и млеко. Кувати на тихо још 15 минута. Додати со, бибер, ситно сецкан першун, и у сваки тањир чорбе по кашику пржене сланине.

Запечени празилук

Састојци: око 1 кг празилука, 250 г лиснатог теста, јаје, кашика сенфа, 150 г фете, со, бибер.

Начин припреме: очистити празилук и исећи на око 15 цм дужине. У лонац ставити воду да прокључа, посолити, па додати

празилук и кувати 7-8 минута. Лиснато тесто развући и ставити у тепсију на папир за печење. Вишак теста развући у траке да има за зидове тепсије. Ивице теста премазати водом да би се траке лакше залепиле и мало притиснути. Траке премазати умућеним јајетом. На тесто ређати обарени празилук један до другог. Премазати сенфом, додати со и бибер. На то изрендати сир и пећи на 220 степени да лепо порумени.

Пире од келерабе

Састојци: 1 кг келерабе, 125 г павлаке, со, бибер, першун, мускатни орах.

Начин припреме: келерабу ољуштити, исећи на ситне коцке. У лонац ставити воду, посолити је, а кад проври, додати келерабу. Кувати око 20 минута. Кувану келерабу процедити, прелити хладном водом. У посуду ставити келерабу, додати све зачине и павлаку и све заједно измиксати. Украсити першуном и служити као додатак уз разна меса.

Тестенина са сосом

Састојци: паковање тестенине, две мање тиквице, конзерва пелат парадајза, црни лук, чен белог лука, мањи празилук, две кашике печеног сусама, со, бибер, уље.

Начин припреме: паковање тестенине обарити. На уљу издинстати све три врсте ситно сеченог лука. Додати тиквице сечене на коцкице. Након краћег динстања додати парадајз из конзерве и зачине. Сос измешати са тестенином. Приликом служења сваку порцију тестенине посути печеним сусамом.

Напомена: тестенина се може ставити у тањир а затим прелити сосом и сусамом.

Тоблероне

Састојци: 250 гр маргарина, 8 кашика меда, 100 гр шећера, 200 гр чоколаде, 100 гр сусама, 100 гр несаног кикирикија, 100 гр флипса „чар на дар“.

Начин припреме: на тихој ватри отопити маргарин, додати мед, шећер, чоколаду. Склонити са ватре па додати претходно печен сусам, печен и крупно

самлевен кикирики, а затим флипс. Све сјединити и ставити у калуп да се охлади, потом извадити и пустити да се просуши.

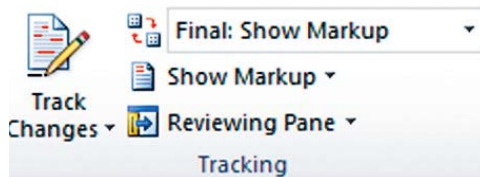
Припремила Софија Доминковић

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Основни Office Toolbar (27)

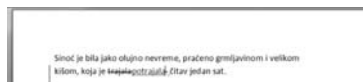
Палета Tracking

Користимо је да бисмо могли да пратимо промене у тексту. Са стоји се из икона:

Икона	Име	Користи се за:
	Track changes	праћење унетих промена у текст ради анализе и корекције;
	Final: Show Markup	избор стила приказивања предложених промена у документу;
	Show Markup	избор формата у којима ће се приказати промене речи;
	Reviewing Pane	приказивање промена у одвојеном прозору (појављује се са леве стране вертикално или испод хоризонтално).

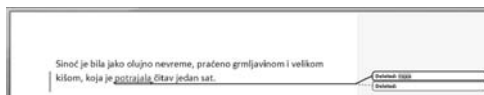
Праћење промена у тексту

1. Маркирамо реч којој желимо да додамо предлог за промену;
2. клинемо на стрелицу поред **Track Changes**;
3. изаберемо опцију **Track Changes**;
4. укуцамо преко маркиране речи предлог за измену текста;
5. текст који се мења:

а) бива прецртан и поред њега ће се појавити нови подвучени текст уколико је укључена опција **Show all revisions in line** иконе **Ballons**;

б) нови текст ће се појавити у документу на месту текста који се мења, а текст који се мења у балону који се налази на десној маргини документа уколико је укључена опција **Show revisions in balloons**;

6. уколико желимо да форматирамо измене ради лакшег уочавања промене, бирамо опцију **Change Tracking Options** иконе **Track Changes**;

7. у пољу поред опције **Insertions** бирамо стил и боју приказивања промене речи;

8. у пољу поред опције **Deletions** бирамо стил и боју приказивања речи коју желимо да мењамо;

9. уколико желимо да прихватимо промене, маркирамо речи (коју мењамо и промену), па клинемо на икону **Accept**, а уколико не желимо, на икону **Reject** (налазе се на палети **Changes**);

10. на екрану ће се тачно видети реч коју желимо да мењамо и реч којом желимо да је заменимо.

Палета Changes

Користимо је за прихватање или одбијање понуђених промена у тексту. Ова палета уско је везана за палету **Tracking**.

Икона

	Accept
	Reject
	Previous
	Next

Име

Accept
Reject
Previous
Next

Користи се за:

прихватање понуђене промене у документу;
одбијање понуђене промене у документу;
пребацавање на претходну промену у документу;
пребацавање на следећу промену у документу.

Палета Compare

Користимо је за упоређивање више верзија истог документа. Са стоји се из икона:

Икона

Име

Compare

Користи се за:

упоређивање више верзија истог документа.

Палета Protect

Користимо је за спречавање измена или форматирања у документу коришћењем одређене лозинке. Са стоји се из икона:

Икона

Име

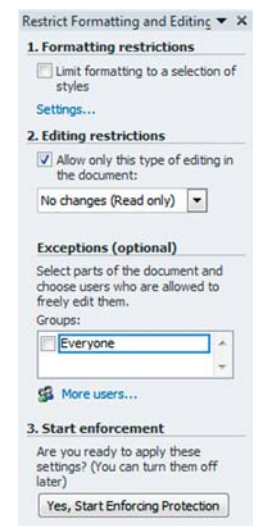
Block Authors
Restrict Editing

Користи се за:

забрану измене документа појединим особама;
забрану појединих врста промена на документу.

Заштита документа

1. Кликнемо на икону **Restrict Editing**;
2. испод наслова **Editing restrictions** чекирамо **Allow only this type of editing in the document** да бисмо изабрали које врсте промена и коме дозвољавамо (предлажемо read only);
3. уколико чекирамо опцију **Everyone**, промене у документу ће бити дозвољене свим корисницима (предлажемо: не чекирати);
4. уколико клинемо на **More users**, уносимо корисничка имена оних којима дозвољавамо приступ за промене у документу;
5. клинемо на дугме **Yes, Start Enforcing Protection** да бисмо заштитили документ;

6. у пољу поред опције **Enter new password** (optional) уносимо шифру за документ;

7. у пољу поред опције **Reenter new password to confirm** поново уносимо исту шифру;

8. клинемо на дугме **OK**.

Уколико желимо да уклонимо заштиту, клинемо на дугме **Stop Protection** и рачунар ће нам тражити да унесемо лозинку да бисмо скинули заштиту.

Предраг Јовановић

Наставиће се

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ГРАДА НИША

Крај године препун активности

Протекла два месеца су за Удружење пензионера града Ниша била испуњена бројним активностима. Добросав Миленковић, секретар Удружења, каже да су, осим редовних активности предвиђених планом и програмом, први пут организовали специјалистичке прегледе за своје чланове у просторијама Удружења. Крајем новембра пензионери су могли да провере слух и у зависности од оштећења да купе апарат на одложено плаћање, а организована је и провера вида. Одзив је био добар – више од 120 пензионера, а скоро трећина њих је одмах наручила наочаре под повољним условима, на четири рате. Како истиче Миленковић, није искључено да се овакве акције организују и убудуће.

Нишко удружење је прошлог месеца поделило хиљаду пакета болесним и најсиромашнијим пензионерима. Сто педесет пакета је из донације, а 850 су обезбедили из сопствених средстава. Оваква акција се,

Надежда Сатарић (стоји) на расправи о правима старијих у Нишу

према речима секретара Удружења, води већ три године и намењена је најугроженијим члановима.

Иначе, Удружење пензионера града Ниша је 11. децембра било домаћин скупа о значају заштите и сталне процене напретка људских права старијих. Била је то прва у низу расправа које се у неколико градова Србије воде у оквиру пројекта „За достојанственији живот старих на

резидентном смештају“. Пројекат спроводи Удружење грађана „Снага пријатељства“ Amity, у партнерству са Аутономним женским центром и у сарадњи са Тимом за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе Републике Србије.

Говорећи о томе шта и колико се зна о људским правима старијих, Надежда Сатарић из Amity-ја је нагласила да се посебна пажња мора посветити

очувању права немоћних старијих особа, јер су оне посебно рањиве на злоупотребу и подложне занемаривању и злостављању. Стога је неопходно, истакла је Надежда Сатарић, усвојити стандарде и правила рада и понашања пружалаца услуга старима да би се испоштовала њихова људска права. У расправи се чуло да су житељи Ниша са околином старији од просека у Србији и да је то разлог више да се о овој популацији брине одговорније. Град издваја 390 милиона динара за социјалу, али је проблем што је цивилни

сектор прилично разједињен па правих ефеката од тих средстава нема. Зато је један од закључака скупа у Нишу да се са захтевима и препорукама према надлежним локалним и државним органима не наступа појединачно већ уједињено, са јасним циљем да се унапреде механизми за заштиту људских права старијих суграђана.

Љ. Глоговац

ЖИТОРАЂА

Спонзорисали штампање књиге

Удружење пензионера општине Житорађа истиче се у хуманитарним акцијама и помоћи, у првом реду најсиромашнијим пензионерима. За њих се обезбеђује бесповратна помоћ у новцу за лекове и неке хитне интервенције.

Удружење одобрава бескаматне кредите на шест и више месечних рата, а за све заинтересоване пензионере обезбеђен је и угаљ за огрев, такође на рате, као и пакети сухомеснатих производа.

Није запостављен ни забавно-рекреатив-

ни живот, те је организовано неколико једнодневних екскурзија до познатих излетишта и знаменитих места. Али, оно што издваја ово удружење јесте помоћ при штампању књиге „Разгледница општине Житорађа“ пензионера Мирољуба Вулића. На промоцији књиге, одржаној у Етнокући у Житорађи, аутор је пензионерима захвалио на спонзорству и заузврат покљонио по књигу свим члановима Извршног одбора Удружења.

Све ове акције води ИО и председник Удружења, Живко Николић.

– Већина наших чланова прима најниже пензије и свако кредитирање и помоћ им добро дође. Интересовање је све веће јер многи једва успеју да саставе месец с месецом. Помогли смо штампање књиге о општини Житорађа, а и убудуће ћемо, у границама својих скромних могућности, помагати све грађане, у првом реду наше чланове који се баве писањем или неким другим културним активностима – истиче Живко Николић.

М. Вулић

БОЖИДАР ГРУЈИЋ, САМОУКИ УМЕТНИК ИЗ ЖАРКОВА

Уметношћу против заборава

За Божидара Грујића, пензионера из Жаркова, може се слободно рећи да је самоуки уметник. Завршио је школу за кројаче, али стицајем околности почео је да ради у грађевинарству. Као грађевинар

ди разне културе и различите облике уметничког изражавања. Почетком седамдесетих година пробао је да ради интарзију са фурниром и, после успешног покушаја, урадио је неколико слика. Охрабрен тим ре-

Уметник са својим радовима

променио је једанаест фирми, обишао десетак земаља и боравио на три континента. Сасвим случајно открио је љубав и склоност према уметности.

Путујући по свету имао је прилику да ви-

зулатима, почео је да израђује фигуре од бетона. Свака од тих фигура је прича за себе: мајка, краљ Петар Први, српски војник, свирач, жена Жарковка, комита итд. На њима су приказане оригиналне ношње са по-

стојаним бојама. Направио је више од двадесет таквих фигура и све их је задржао.

Израдио је и мноштво фигура величине 15 центиметара, а посебно се поноси колекцијом од девет Југовића и старим Југ Богданом. Није се задовољио овим резултатима и техникама, него је ишао даље и опробао се у резбарену дрвета и у раду са глином. Окушао се и са картоном, од којег израђује грађевине које сам пројектује, или тражи стару литературу. Тако сада ради манастир Троношу, и то онај изворни. Жели да сачува старо српско село од заборава у чему је, такође, показао велику умешност и снажљивост.

Поред свих ових техника, ни сликарство му није страни, па и ту има запажених радова.

За Божидара, иако је дубоко зашао у осму деценију, нема одмора – стално жели нешто ново да освоји и нешто од предака да сачува за млађа поколења. Све што је урадио, урадио је сам, без ичије помоћи, и зато је још више поносан.

Сада овај самоуки уметник жели да у свом скромном дому уреди неки простор и да направи поставку како би млађе генерације виделе да воља и љубав увек побеђују.

Милан Радосављевић

КРАГУЈЕВАЦ

Друга „Божихна фијакеријада”

И ове године одгајивачи коња из Крагујевца и околне, као и љубитељи ових животиња, окупили су се на простору испред „Шумадија сајма” на другој „Божихној фијакеријади”, коју су организовали чланови Коњичког клуба „Крагуј”.

Више од десет фијакера са једним или више коња прошло је улицом Саве Ковачевића, до трга код Крста у центру Крагујевца, а главно дружење одржано је на крагујевачком хиподрому „Становљанско поље”.

Циљ ове „Божихне фијакеријаде” било је окупљање и дружење одгајивача и љубитеља коња, али и оживљавање некада традиционалне вожње фијакерима улицама Крагујевца.

М. Сантрач

ВАРЉИВОСТ ИЗОБИЉА

Планета дебелих

На свим континентима број гојазних непрекидно се повећава, а у земљама у развоју чак је учетворостручен

Типична послепразнична ситуација: „Дијета, под хитно!“ наређујемо себи стојећи пред огледалом и посматрајући на својој фигури наслагане трагове продуженог, неконтролисаног уживања за крцатом трпезом. Јело се и пило као да нам је последње, како се обично каже.

Сада треба деловати брзо и одлучно, да бисмо се нежељених „кипућих“ додатака што пре отарасили. Дакле, дијета, под хитно, заиста.

У противном, килограми се лако могу отети контроли, а ви се од особе такозване нормалне конституције претварате у неког за кога ће се најпре рећи да је попуњен, па уколико и даље ништа не предузимате, наставићете да добијате на тежини и пре него што и будете свесни шта се десило, ући ћете у ред угојених. Ствари су онда већ закасниле и врло озбиљне.

Јесте да то не иде баш преко ноћи, али свакако знатно брже него што се обично претпоставља. И увек та нова слика самог себе дође као непријатно изненађење. Тако је са појединцима, али и са читавом популацијом.

Једино што су мерила другачија, па док у индивидуалним случајевима говоримо о распону од неколико месеци, једне или две године, на глобалном плану и период од тридесет година узима се као кратак.

Само толико времена, конкретно од 1980. до данас, било је довољно да се број гојазних, и то само у земљама у развоју, учетворостручи. Од 250 милиона пре три деценије стигло се до садашње близу једне милијарде, односно 904 милиона.

Када се овоме дода 557 милиона оних из богатог, развијеног света, добија се статистички податак о скоку са 23 на 34 одсто „тешкаша“. Упростијено, то значи да један од три становника пла-

нете има проблем са вишком килограма.

Ове чињенице, уз алармантни закључак да се у скорој будућности може очекивати „огроман пораст“ оболевања од одређених облика карцинома, дијабетеса, срчаног или можданог удара, првих дана нове године

често под истим кровом живе и једни и други. То је само доказ да је прекомерна гојазност у земљама традиционално поистовећиваним са недостатком хране последица вишеструких процеса.

Стихијска урбанизација, промењене навике у исхрани, заме-

тежине. Право решење изискивало би, међутим, другачији, свеобухватнији приступ.

Аутори поменутог извештаја сматрају да је одговорност на владама земаља које до сада ништа нису учиниле да се ситуација промени. Ако гојазних има двоструко више у сиромашним него у богатим земљама, то довољно говори колика је пошаст у питању.

Према подацима Светског програма хране, сваког дана гладује 842 милиона људи, међутим истовремено је израчунато да гојазност убија три пута више особа него неухрањеност. Годишње око три милиона људи губи битку са болешћу директно или индиректно повезаном са прекомерном дебелином.

С једне стране, политичари су неспремни да се уплићу у лична и породична питања исхране, са друге су моћни фармерски и прехранбено-индустријски интересни кругови, а на трећем месту је недовољна свест људи о томе шта заправо представља здраву исхрану. Резултат свега тога је постојећа ситуација, и без подизања овог проблема на ниво питања од националног интереса неће се много учинити, сматрају упућени.

У студији се наводе резултати остварени у Јужној Кореји, где је држава успела, захваљујући снажној кампањи, али и истовременим ангажовањем и обучавањем жена у справљању традиционалних јела, да појача коришћење поврћа и воћа и да врати исхрану у здраве колосеке.

Чују се и мишљења да би требало увести опорезивање брзе хране и свега што иде у тај пакет, али огроман систем и огроман капитал почива на моделу који кроз овакву исхрану оличава цео концепт модерног живота, те је тешко замислити изводљивост једне такве мере. А шта би тек „хамбургер лобији“ рекли?

Д. Драгић

предочене су јавности у обимној студији лондонског Института за прекоморски развој, објављеној под називом „Исхрана сутрашњице“.

Околност да је највећи проценат гојазности забележен у сиромашнијем делу света и да су земље у развоју у том погледу достигле богате, завређује посебна тумачења из више разлога. Пре свега, због могућег брзоплетог, погрешног закључка да више претерано ухрањених значи мање неухрањених.

Није тако, нажалост. Неухрањеност је и даље проблем стотина милиона људи, штавише

на традиционалних намирница брзом храном, али и побољшана економска ситуација и повећани приходи, све заједно довело је до неких доскора незамисливих померања, да се број гојазних у Кини удвостручи, а у југоисточној Азији утростручи, да се северна Африка и Латинска Америка, са неких 58 одсто „дебелуца“ у целокупној популацији, изједначе са Европом.

Са процентом од 70 одсто становника „преко мере“ Северна Америка је и даље без премца, а Американци годишње потроше 60 милијарди долара на програме и производе за смањење

Држава негде мајка, негде маћеха

Како се у појединим земљама решава питање егзистенције оних који комплетирају свој радни век

Пензијске реформе су у прошлој години (и у онима пре ње) биле глобална тема, а сигурно је да ће бити на дневном реду и ове, тек започете године, као и да ће бити актуелне и у многим долазећим. На овом месту досад смо често писали о решењима у појединим земљама, о ономе што је свима заједничко, а поготово различито, а на почетку 2014. ево и кратког водича кроз „џунглу“ светских пензијских система (наравно не свих), која показује да је држава негде мајка, а негде маћеха – и да јој није пријатно ни у једној улози.

САД: У највећој светској економији, Сједињеним Америчким Државама, главни стуб система је „сошл сикјурити“ (социјална сигурност). Финансира се опорезивањем запослених и послодавца (6,2 одсто на бруто зараду до 113.700 долара годишње за 2013). Право на исплате стиче се после пензионисања, односно од 66. године за оне рођене између 1943. и 1959, а биће 67 година за оне који су на свет дошли после тога. Просек те „пензије“ је 1.269 долара месечно и то сиромашније слојеве друштва одржава изнад „линије сиромаштва“. Исплаћује се из федералног буџета и највећа је појединачна ставка у њему: око 1.300 милијарди долара. Амерички пензионери део пензије могу да примају и од својих послодавца и из личног издвајања на персонални пензијски рачун.

КИНА: У другој по величини светској привреди све је слабији прилив младе радне снаге (између осталог и због политике „само једно дете“), што подрива и темеље пензијског система. Он је данас релативно дарезљив према радницима из урбаних центара који за пензијски фонд издвајају осам одсто од плате, на шта послодавци додају још 20 одсто. Мушкарци у пензију могу са 60, а жене између 50 и 55. „Урбаним“ пензијама покривена је

само половина одраслих Кинеза, док је одлука о пензијама за сељаке, која још није сасвим примењена, донета 2009. Њен износ је изузетно скроман: само 12 долара месечно (нешто мање од 1.000 динара).

ЈАПАН: У земљи која је трећа на економској топ листи света све је уочљивији тренд са којим се носи западни свет: старење становништва. Пензијски систем има три стуба: држава исплаћује део пензије на основу доприноса радника током стажа, други део је такође заснован на личном улагању и зави-

сан од укупних уплата, док је трећи добровољан. Први део пензије може да се прима већ после 25 година рада, а пуна пензија, са поменути другим делом, тек после 40, с тим да прва два дела надокнађују само четвртину плате примљене непосредно уочи пензионисања. У Јапану најбоље пролазе они који су штедели за старе дане, чему је ова нација иначе склона, мада млађе генерације у том погледу полако „лабаве“.

НЕМАЧКА: Доминантна европска економија донедавно је имала дарезљиве пензије, али нове реалности то мењају. Данас се тамо у пензију може са 65, док ће они рођени после 1964. морати да раде две године дуже. Пензија је у просеку 58 одсто последње нето плате. Пензијски фонд се пуни „у ходу“, што значи да садашњи запослени издржавају бивше. Висина пензије, наравно, зависи од висине плате током радног века, а оно што се сада мења јесте да се пензије смањују због неповољнијег односа запослених и пензионера (што нама свакако звучи веома познато).

ФРАНЦУСКА: Французи и даље могу пуну пензију да очекују кад напуне само 62 године, али под условом да су систему допринесли најмање 41,5 година, што значи да ово не важи за оне са високим образовањем, који су се запослили после своје двадесете. У пензијски фонд уплаћују и радници и послодавци, а просечна пензија је 60,8 одсто од последње плате (у државном сектору). Прошлог октобра услов за пуну пензију је подигнут: радни стаж од 43 године...

БРИТАНИЈА: Агенција АП констатује да је британски пензијски систем пројектован тако да пензионере заштити од беде, а не да им омогући пристојан живот. Они који су радили у државном сектору, на пензионерском чеку имају само 38 одсто од последње плате, а они који су радили у приватном још мање: само 26 одсто. Пензије су такође троделне: први део је основа која је иста за све, други зависи од нивоа плате током стажа, а трећи од уплата на лични пензијски рачун. Британија је прошле године добила и свог најславнијег пензионера: престолонаследника принца Чарлса (даје пензију у добротворне сврхе), а да нема ни годину радног стажа на послу за који је рођен: да краљује.

М. Бекин

(У следећем броју: Бразил, Италија, Аустралија, Јужна Кореја и Данска)

ШЕСТИ БОЖИЋНИ ФЕСТИВАЛ У СВРЉИГУ

Деда Мраз, млади и добра забава

У божићном духу хуманости, кроз песму, игру и забаву, од 21. децембра прошле до 7. јануара ове године у Сврљигу је трајао шести Божићни фестивал.

У тих петнаестак дана млади Сврљижани су се дружили и

концерти, школе фолклора, ка-роаке, маскенбал.

Највећи део фестивалског посла обавили су волонтери – Ива Антић, чланица Општинског већа општине Сврљиг задужена за младе, и Стефан Јовановић, представник Канцеларије за мла-

дођу у Сврљиг и забаве се у божићном духу, духу хуманости са много лепих жеља. На фестивалу су наступиле групе „Долче вита“ и „Лапус бенд“, а било је и младих из суседних средина. Драз фестивала посебно су осетили малишани који су први пут учество-

ма Лалинац и Гушевац, где постоје истурена одељења Основне школе „Добрила Стамболић“.

Деда Мраз је био на мукама. Снега нема па је саонице оставио за наредну зиму, али је ипак стигао да обиђе све школе и децу, да им подели новогодишње пакетиће и пожели пуно среће у 2014. години. Свој новогодишњи караван завршио је у Градском парку у Сврљигу, где је стигао на бициклу и довезао бомбоне.

Стефан Јовановић из Канцеларије за младе каже да је од аукцијских продаја и продаја улазница на фестивалу прикупљено 113.000 динара. Ова средства биће уплаћена у хуманитарне сврхе за лечење малог Филипа Микића и Зорици Вучковић за доградњу куће. Циљ манифестације – дружење и забава младих у божићном духу, прожети хуманом и штедњом, потпуно је остварен, слажу се и Ива и Стефан.

Организатори шестог Божићног фестивала били су Канцеларија за младе, Центар за туризам, културу и спорт, а покровитељ општина Сврљиг.

С. Ђорђевић

добро забављали. Програм је био садржајан и разноврстан: музика, игре, диско и вечери поезије, позоришне представе,

де, водили су активности на овом фестивалу и кажу да је било дивно. Ива Антић истиче да је то била и прилика да се млади окупе,

вали и радовали се поклонима, а према речима Иве Антић, новогодишње јелке су, поред оне у у центру Сврљига, кићене и у сели-

БОЖИЋ У КЊАЖЕВЦУ

Паљење бадњака у центру града

У општини Књажевац је, као и ранијих година, свечано обележен Божић. Град украшен светиљкама, окићеним јелкама, а бадњаци већ рано ујутру на Бадњи дан постављени поред улазних врата. Славило се у кућама и на трговима, уз поштовање обичаја у спремању посних јела – на Бадње вече, а за Божић печеница, печење, роштиљ и остало како ко воли.

Свечаности посвећене најрадоснијем хришћанском празнику почеле су на Бадњи дан свечаном литургијом у осам часова, а наставиле се вечерњом службом у цркви Светог Ђорђа. По завршетку службе литија је прошла центром града и зауставила се код Дома културе, где су архијерејски намесник Миладин Самарцић и председник општине Милан Ђокић грађанима поручили

да светлост бадњака треба да испуни њихова срца љубављу према ближњима, пријатељима, граду у коме живе и отаџбини.

Уследило је паљење градског бадњака коме је присуствовало више од хиљаду Књажевчана и оркестар трубача. Певало се и играло, а за најмлађе је организовано ломљење божићне чеснице. Највише среће у потрази за златником и сребрњацима имали су Романа Стефановић, Лука Илијић и Ђорђе Марјановић. Паљење бадњака организовано је и у варошицама Кална и Милићево, као и у већим селима.

Божић су свечано прославили и корисници Геронтолошког центра – Дома старих, као и Дома старих у вили „Катарина“.

Д. Ђорђевић

Народни обичај за здравље, обиље и напредак

Коледарске песме за родну годину, здрав живот домаћина и целог села, на Бадњи дан, у сусрет Божићу, и данас се негују у крајинском селу Мокрању. Тако су и овог јануара на сеоске улице изашла деца која су, носећи изре-збарене дренове мотке, од куће до куће певала коледарске песме за плодну и берифетну годину. Они су са коленама, у

кућама домаћина код којих су свраћали, царали ватру и говорили: „Добар је Бадњи дан, стигао у прави час, вама донео пун тор оваца, јагањаца и прасића. Колико ћерамиде на крову, толико пара у двору. Колико листа у лиснику, толико пара у новчанику. Пуно здраве дечице, берићета и иметка!“

Највеселије на Бадњи дан у Мокрању било је у Карађорђевој улици, кроз коју је прошло неколико група младих коледара,

певајући песме за родну годину, здрав живот домаћина и целог села.

Обичај коледарења у овом влашком селу у Крајини је веома стар али успешно одолева годинама захваљујући генерацијама које га својим потомцима преносе с колена на колена. Да је традиција у Мокрању веома стара, потврђује Станоје Петровић, председник Савета Месне заједнице, који каже да су многи данас средовечни људи некада и сами били коледари.

– Некада смо имали по пет-шест поворки коринђаша, углавном су то била деца узраста од седам до петнаест година. Лепо обучени дечаки и девојчице ишли су на Бадњи дан од куће до куће и уз дозволу домаћина певали „честитарске песме“, за које су награђивани различитим ђаконијама. Некада је постојао обичај да домаћица сваком „певачу“ дарује по клип кукуруза, а коледари су одлазили говорећи „кукуруз да роди – домаћица да живи“. С временом је тај обичај промењен, па се коледари последњих година дарују храном са богате кућне трпезе. То је део традиције да домаћице обавезно награде веснике Божића, коледаре – каже Петровић.

У Мокрању се и дан-данас у око три стотине домаћинстава поштује обичајна традиција родног краја, па се тако не одустаје ни од коледа, једног од најстаријих обичаја на простору источне Србије. Слично је и у другим крајинским селима, углавном влашког говорног подручја, где, упркос променама које су донели савремени услови живљења, традиционални обичаји успешно одолевају времену.

Јованка Станојевић

У сусрет Божићу

Коледари су првобитно биле групе дечака и девојчица у иницијацији – увођењу у ред одраслих. Они су представљали духове природе који доносе плодност. Некада су мушке поворке биле строго одвојене од, иначе старијих, женских, а то се задржало међу влашким обичајима у источној Србији до данашњих дана. Коледаре и сада дочекују домаћице, што потврђује да је старост опхода велика и да се у овом обичају могу пронаћи остаци матријархалне културе на овом простору.

Коледа се, са жељом да се утиче на здравље укућана и да се дочара обиље и напредак куће, припремају пре Светог Игњата, негде већ од Никољдана, а трају до Божића, или чак до Богојављења.

БЕОГРАД, ПАЛИЛУЛА

Добровољни фонд солидарности за пензионере

Пре више од пет година Градска организација пензионера Београда формирала је Добровољни фонд солидарности. Међутим, у Удружењу пензионера на београдској општина Палилула, на којој живи више од 41.000 пензионера, нису задовољни бројем од само двестотинак чланова овог Фонда.

– Желимо да нашим пензионерима дамо битне информације о

значају овог Фонда. Издвајањем један одсто од пензије чланови, након шест месеци чланства, могу да остваре одређене врсте помоћи: добијање бескалатне новчане помоћи, разне набавке по повољнијим условима, пружање различитих услуга (адвокатских до 50 одсто ниже, туристичких нижих до 20 одсто), набавку медицинских помагала,

офталмолошке прегледе, стоматолошке и протетичарске услуге до 50 одсто јефтиније, бесплатну обуку за рачунаре, повољне кредите, кућне поправке, смештај у Дневном боравку, као и у квалитетним домовима за негу старих, контакт током 24 часа за старе који живе сами, различите могућности рехабилитације у бањама и на мору, као и много

других погодности. Зато предлажемо нашим пензионерима да се учлане у овај Фонд, јер је одличан – каже Јелица Драговић, секретар УПО Палилула.

Важно је истаћи, додаје она, да се након 100 уплата средства враћају члановима Фонда солидарности. У случају смрти члана, породици се исплаћује једна његова пензију.

Г. О.

ПРОКУПЉЕ

Новогодишња Божинова вожња

Пензионисани судски тумач из Прокупља, Божин Јовановић, ни овог 1. јануара није пропустио да се својим кајаком провоза реком Топлицом. Традиционалну деоницу од Железничког до градског бетонског моста прешао је праћен аплаузом бројних суграђана и пријатеља, а на крају је отворен и шампањац.

Овај спортски ентузијаста неуморног духа по повратку са рада у Аустрији размишљао је како да првог дана сваке године обрадује своје Прокупчане.

– Имао сам кајак и уз договор са пријатељима одлучио сам да се провозам Топлицом. Тако је и почело 1. јануара пре 29 година. Не може ништа да ме спречи да 1. јануара изађем на Топлицу, а све је више људи који ме охрабрују и долазе да ме виде – каже Божин Јовановић.

О његовој истрајности сведоче све ове године. Није га омела ни ледом окована Топлица 2002, ни температуре од минус 10 степени. Божин седне у кајак и одвоза своју деоницу. **Ж. Д.**

СВРЉИГ

Срећа и здравље свима

У Клубу пензионера општине Сврљиг, уз домаће специјалитете и песме из младости, весело је дочекана Нова 2014. година. Дружење на нивоу, провод за памћење, говоре слављеници који су у пензионерском кутку испратили стару и дочекали нову годину. Њихо-

ве жеље биле су јасне: на првом месту срећа и здравље свима. У поноћ је свим гостима новогодишње честитке упутио Миленко Петровић, председник Удружења пензионера општине Сврљиг.

Поводом новогодишњих и божићних празника ово удружење је за болесне и најсиромашније пензионере припремило прехранбене пакете, а средства за ову намену обезбеђена су из буџета општине кроз пројекат помоћи најугроженијим пензионерима. На износ од 60.000 динара буџетских средстава Удружење пензионера додало је своја средства и купљено је 120 прехранбених пакета, каже Топлица Ђорђевић, секретар Удружења. Предлози за доделу пакета стигли су из месних организација јер се тако зна коме је помоћ ове врсте најпотребнија. Сврљигски пензионери су поводом празника организовали и турнир у шаху. **С. Ћ.**

КРАГУЈЕВАЦ

Помоћ угроженим пензионерима

У просторијама крагујевачке Месне заједнице „Бубањ“ уручена је једнократна новчана помоћ пензионерима са подручја града Крагујевца који имају најнижа примања.

Новац је исплаћен из градског буџета, а на основу одлуке Градског већа, којом је предвиђено да једнократну новчану помоћ од по пет хиљада динара прими 606 најугроженијих пензионера.

Одлуком је предвиђено да 350 најугроженијих пензионера у Крагујевцу новчану помоћ од пет хиљада динара добије током децембра 2013, а преосталих 256 у јануару ове године. **М. С.**

КИКИНДА

Рођендан „Сунчане јесени“

У Кикинди је недавно одржана свечаност у част 41. годишњице успешног рада Културно-уметничког друштва „Сунчана јесен“. Свој допринос овој прослави дали су и чланови КУД пензионера „Исидор Бајић“ из Новог Сада, јер два колектива сарађују одавно а и побратимили су се 1978. године.

Слављеници и њихови гости наступили су пред многобројном публиком у сали кикиндског Дома пензионера, представивши свој богати репертоар. Јубиларна признања добили су Ката Гецић за 25, и Арсен Мицић и Петар Костадиновић за по пет година наступања. Побратимском новосадском КУД-у уручена је захвалница, коју је примила председница Љиљана Грујић.

Око педесет Новосађана искористило је боравак у Кикинди и да посети манастир Света тројица, разгледа атеље Интернационалног симпозијума скулптуре од теракоте Тера, реплику мамутице Кике и знаменитости на градском тргу. **С. З.**

ЧАЈЕТИНА

Новe клупске просторије

Удружење пензионера општине Чајетина је, у сарадњи са хуманитарном организацијом „Златиборски круг“, која помаже старијим грађанима на овом подручју, у својим простори-

јама опремило клуб за стара лица. У Удружењу кажу да је клуб предвиђен за дружење и разоноду старијих Чајетинаца, као и оних са сеоског подручја.

Удружење пензионера је крајем децембра организовало шаховски турнир на коме је учествовало 20 такмичара из Чајетине и са Златибора, међу којима су били и најмлађи. На захтев шахиста чланова, Удружење је свој нови клуб за дружење ставило на располагање шаховском клубу, да у њему могу да тренирају и одржавају турнире.

М. Ј.

БЕОГРАД

Јубилеј пензионера ПТТ саобраћаја

Удружење пензионера предузећа Пошта Србије и Телеком Србија АД крајем 2013. прославило је 40 година од оснивања. Овај значајни јубилеј свечано је обележен у ресторану Дома Војске у Београду. Присутствовало је 180 пензионера, представника подружница које чине ово велико удружење са више од 3.000 чланова.

Поред чланова удружења на свечаности су били и представници руководства матичних предузећа, представници репрезентативних синдиката ових предузећа, савеза пензионера Србије и Београда, колеге пензионери из Новог Сада, Ниша, Ваљева, Зрењанина, Суботице и Поштанске штедионице.

У свечаном делу подељена су признања – захвалнице и плакете заслужним организацијама и појединцима који су дали допринос дугогодишњем постојању удружења. На дружење и виђење са некадашњим колегама дошли су и најстарији пензионери од којих су неки и у деветој деценији, а неки је и прешли, тако да је то био посебно дирљив сусрет. После свечаног дела, Удружење је организовало ручак за све госте уз пригодну музику која је допринела још бољем расположењу.

Љ. Ч.

ЛЕНОВАЦ КОД ЗАЈЕЧАРА

Сусрет вршњака

У тупијничком селу Леновцу, родном месту Хајдук-Вељка Петровића, недавно је одржан први сусрет вршњака који су навршили седам деценија. На дружење у месном Дому културе у Леновцу стигло је 70 мештана из овог и суседних зајечарских села. Уз музику и песму подсетили су се ђачких дана, првих љубави...

– Као вишегодишњи аматер фрулаш и окариниста са КУД „Младост“ прошао сам бројне манифестације, од Купусијаде у Мрчајевцима до Белмуџијаде у Сврљигу, и враћао сам се са

признањима за свој аматерски рад – рекао нам је пензионер Димитрије Љупковић, један од иницијатора овог дружења 70-годишњака.

Овим сусретом мештани Леновца обележили су и јубилеј – 200 година од погибије Хајдук-Вељка Петровића.

М. С.

ТРСТЕНИК

Рођендан ансамбла „Свети Никола“

Незаборавним концертном у трстеничком Дому културе, Фолклорни ансамбл „Свети Никола“ прославио је четврти рођендан. Наступ је пропраћен бурним аплаузом публике, а представили су се и пријатељи ансамбла – фолклораши из Новог Села, Ратине и Дервенте. Наступила је и група младих пионира којима је ово било прво појављивање на фолклорној сцени.

Према речима председнице УО „Свети Никола“, Љиљане Тошић, за сваки концерт припреме понеку нову кореографију, а овог пута изведена је кореографија под називом „Косовско Поморавље“. Љиљана Тошић каже да овај ансамбл има много планова за 2014. годину – већ на пролеће их очекује велики ускршњи концерт са гостима, али и заказана гостовања у земљи и иностранству.

Д. И.

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

Пензионери поклонили инхалатор

Захваљујући Месној организацији пензионера из Доњег Милановца дечје одељење Здравствене станице у Доњем Милановцу има на располагању нови инхалатор. Наиме, најстарији Доњомилановчани одлучили су да средствима свог пензионерског удружења финансирају набавку апарата потребног овој здравственој установи.

Пензионери су једногласно одлучили да се купи инхалатор за дечје одељење са жељом да апарат потраје, али да се што мање користи, односно да овдашња деца буду здрава. Сматрају да је све што се уложи у ову здравствену установу за добробит свих људи који овде живе. Приликом предаје донације, председник МО пензионера Жика Пешић најавио је да је у припреми акција прикупљања добровољних прилога међу пензионерима, а средства ће бити усмерена за приоритетне потребе Здравствене станице.

Др Снежана Балановић из Дома здравља „Верољуб Цакић“ Мајданпек рекла је да је данас

права реткост да људи имају добру вољу да сопственим ангажовањем помогну установи која је од интереса за локалну средину, као што је здравствена станица. Нагласила је да подржава овакве акције уз наду да ће их бити још, јер је помоћ увек добро дошла.

На донацији је посебно захвалио др Милорад Николић, управник Здравствене станице Доњи Милановац, истичући да је ово специфична установа овог типа у Србији која ради 24 сата дневно свих 365 дана у години. Он је посебно нагласио да се Здравствена станица, да би обезбедила континуирани рад, све више ослања на сопствене снаге и на локалну заједницу, па би било добро да се што више људи укључи и пође примером МО пензионера Доњи Милановац.

На Здравствену станицу Доњи Милановац усмерено је становништво из десетак околних насеља која гравитирају Доњем Милановцу.

Ј. Б. К.,

Доњи Милановац

Некад и сад

Санаторијумско, бањско и климатско лечење

Наша три бањска лечилишта: у Ковиљачи, Лашком и у Врњачкој Бањи, имају укупно 240 кревета. Лечилиште у Врњачкој Бањи ће се сада проширити. Опоравилишта имамо четири: у Касиндолу, на Крку, на Палићу и на Рабу. Они имају укупно 380 кревета. У Касиндолу је на месту дотрајалих барака изграђен леп нови павиљон са лежаоницама на крову зграде. Наша опоравилишта на копну и на мору служе лечењу реконвалесцената и болесника којима треба климат-

ско лечење или купање у мору. Она служе углавном профилакси од туберкулозе. Санаториј Брестовац и Кленовик за ле-

чење болести плућа имају 365 кревета. Обданиште у Загребу има 120 кревета, новоотворено обданиште у Сомбору има

20 кревета. Ту се лече преко дана болесници са затвореном почетном туберкулозом који немају хигијенског стана ни кућне неге. Имамо данас здравствених завода за све болеснике којима треба санаторијско, бањско и климатско лечење. Данас заиста нема више потребе да се чланови осигурања упућују у стране бање или санаторије.

(Извештај о пословању и завршним рачунима Средишњег уреда за осигурање радника за 1935, Загреб, 1936)

Потврђено власништво Фонда

Током 2013. године Врховни касациони суд Србије донео је четири пресуде којима је утврђено право својине Републичког фонда ПИО на објектима специјализованих болница за рехабилитацију „Златар“ код Нове Вароши, „Жубор“ у Куршумлијској бањи, „Меркур“ у Врњачкој Бањи, и једним објектом специјалне болнице у Новопазарској бањи. Ови објекти су сада у фази укњижавања. Правни основ за одлуке јесте чињеница да су специјализоване болнице за рехабилитацију изграђене средствима осигураника, која су се кроз доприносе сливала у Фонд ПИО, а којима је Фонд управљао у своје име, а за рачун осигураника. Оно што је био основ за утврђивање намене за изградњу специјалних болница јесте и основ за будуће управљање том имовином, што значи унапређење инвалидске заштите и стварање материјалних услова за превенцију инвалидности, опоравак и рехабилитацију радника и запошљавање инвалида рада, као и брига о друштвеном стандарду пензионера.

Ј. О.

Исплата пензије на текући рачун

Љубиша Петровић: Добио сам решење за старосну пензију и прва исплата пензије ми је била на кућну адресу. Мени више одговара да пензију примам преко текућег рачуна, па ме занима коме да се обратим и шта је потребно да поднесем да бих регулисао будућу исплату пензије преко текућег рачуна.

Одговор: Уколико желите да Вам се пензија уплаћује на текући рачун, потребно је да отворите текући рачун у изабраној банци уз пензијско решење. Банка ће вам дати овлашћење да пензија може да се уплаћује на текући рачун. Ово овлашћење, заједно са информацијама о рачуну (број рачуна, име и адреса банке), предајте исплатној служби филијале која вам исплаћује пензију, или ће банка све регулисати по службеној дужности.

Предузетници и старосна пензија

Иван Парезановић: Имам услов за остваривање права на пензију по основу пуног радног стажа. Приватни сам предузетник. Да ли морам да затворим агенцију да бих поднео захтев за пензију пошто планирам да радим и у пензији?

Одговор: Ви можете поднети захтев за остваривање права на старосну пензију без одјављивања предузетничке радње. Сходно чл. 82а Закона о ПИО, предузетници немају обавезу брисања своје радње из регистра уколико желе да наставе да обављају самосталну делатност као предузетници, ради остваривања права на старосну пензију.

Уз захтев за остваривање права на старосну пензију, по-

ред друге уобичајене документације, потребно је приложити уверење о обављању самосталне делатности које је издао надлежни орган (до 31. 12. 2005. општински орган, односно удружење или савез, а од 31. 12. 2005. решење АПР) и уверење о плаћеним доприносима за ПИО са исказаним основицама и износом доприноса, издато од Пореске управе за период обављања делатности.

Право на једнократну помоћ

Биљана Тодоровић: Моја деца и ја примамо породичну пензију у износу од 17.200 динара, и по томе не припадамо групи за примање једнократне помоћи, али ту пензију сам могла да раздвојим у три дела, тј. син који има 19 година да прима свој део, ћерка (16) свој део и ја 10 одсто од пензије. Молим вас да ми објасните да ли то значи да би требало помоћ да примимо и ћерка и син и ја, јер појединачно ти делови не прелазе прописану суму?

Одговор: Породична пензија се уобичајено исплаћује као једна пензија, независно од броја њених корисника. Међутим, корисник или сви корисници права на породичну пензију могу захтевати да им се пензија исплаћује одвојено (чл. 116 Закона о ПИО). Укупан износ јединствене пензије дели се на једнаке делове, при чему је потребно да се донесе одговарајуће решење на основу кога би се исплата пензије вршила на овај начин, тј. сваком кориснику понаособ.

Приликом процене испуњености услова за добијање једнократне помоћи Владе Србије наведено је да породични пензионери имају право на исплату ове врсте помоћи при чему се за кориснике права на дељиву породичну пензију узима у обзир појединачни износ пензије.

Ви можете поднети захтев да се пензија Вама и Вашој деци исплаћује одвојено, међутим, то не значи да сада можете остварити право на једнократну помоћ која је већ исплаћена, јер ову врсту помоћи могу оства-

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

рители само они корисници који су прописане услове испуњавали у моменту исплате пензија за месец новембар. С обзиром на то да списком исплате пензија за новембар, који је узет као опредељујући, нисте били корисници дељиве породичне пензије, Ви нисте ни испунили услов за исплату ове врсте помоћи, без обзира да ли ћете у

међувремену и накнадно утврдити право на исплату дељиве породичне пензије.

Ако у будућности буде предвиђена још нека врста овакве помоћи Владе Републике Србије корисницима пензија и наведено под којим условима, о томе ћете свакако благовремено бити обавештени путем средстава јавног информисања.

Статистика о пензионерима по чл. 15 Закона о ПИО

Александар Дракић: У статистичком месечном билтену РФ ПИО објављен је број корисника пензија у категоријама запослених, самосталних делатности и пољопривредника. Интересује ме шта је са корисницима пензија који су сами уплаћивали доприносе по члану 15 Закона о ПИО, пошто их нема у статистици. Да ли су припојени некој од ове три наведене категорије или у Фонду не постоји ниједан корисник пензије који је то право остварио на основу поменутог члана?

Одговор: Којој категорији пензионера припада сваки поједини корисник пензије одређује се према томе на који је начин остварен претежни део стажа осигурања, а не према последњем осигурању. То значи да свакако постоје корисници пензије који су у једном периоду уплаћи-

вали доприносе по чл. 15 Закона о ПИО, али су категорисани према претежно оствареном стажу.

Будући да је уплата доприноса по чл. 15 Закона о ПИО уведена законом из 2003. године, за сада не постоји корисник старосне пензије који је остварио стаж само по овом основу.

Право на туђу помоћ и негу

Синиша Ранковић: Мој отац је онедавно инвалидски пензионер. Да ли он може да добије помоћ за негу трећег лица на основу привременог решења о инвалидској пензији или треба да проследи медицинску документацију коју има?

Одговор: Право на новчану накнаду за туђу помоћ и негу могу да остваре корисници и осигураници који не могу да се брину сами о себи (да се самостално крећу по кући, хране, облаче, одржавају хигијену), под условом да тако оцени надлежни орган вештачења Фонда ПИО.

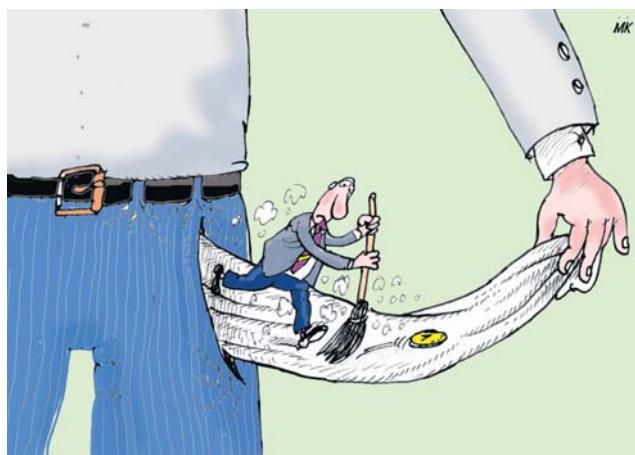
Постојање потребе за туђом помоћи и негом утврђује се на

основу поднетог захтева и приложене медицинске документације и прегледа. То значи да Ваш отац не може остварити право на туђу помоћ и негу на основу утврђеног права на инвалидску пензију, већ је потребно да поднесе посебан захтев на основу кога ће се спровести поступак и утврдити да ли су испуњени услови за остваривање права на ову врсту накнаде.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	РУСКИ ШАХИСТА, ГАРИ	ПАДИНА БРДА	ВРСТА ЗАГОНЕТКЕ, АНАГРАМ	МУШКО ИМЕ	ЖЕНА ОЗИРИСА	ПРОДАВАЦ ВИНА (МН.)	АВАР (ДУЖИ ОБЛИК)
ВРСТА БИЉКЕ, ЖАРУЉА							
ДИЈАМАНТ (ЛАТ.)							
СРЕДЊИ ДЕО, ЦЕНТАР							
СНОБ							
СТРАНО ЖЕНСКО ИМЕ							
ДЕО НЕКЕ ОТПЛАТЕ, ОБРОК					СИМБОЛ ИРИДИЈУМА НЕПОБИТНА ЧИЊЕНИЦА		
ВРСТА МОРСКЕ РИБЕ (МН.)						ПРИПАДНИК РОМАНСКОГ ПЛЕМЕНА СТ. РЕЦИЈЕ	ВРСТА ДУГАЧКЕ ХАЉИНЕ
ОЗНАКА ЗА ВОЛТ		14. СЛОВО АЗБУКЕ АНТИКВАР		ГУЉАЈ ТЕЧНОСТИ ОРГАН ЧУЛА СЛУХА			
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО НЕМАН, СТРАШИЛО						
МЕТНУТИ							
АД АКТА (СКР.)			РЕКА У РУСИЈИ ВРСТА ВИНА				
БРУТО РЕГИ- СТАР. ТОНА (СКР.)				БАЊА У ПИРИНЕЈИМА ПУСТИЊА У ЧИЛЕУ			
ЖИЧАНИ МУЗИЧКИ ИН- СТРУМЕНТ					18. И 13. СЛОВО ЗЛАТО (ФР.)		
СТРУЧЊАЦИ ГРАЂЕ И СКЛОПА ТЕЛА							
РАНИЈИ СПОРТСКИ РАДНИК, ХУАН							
ВЕШТА ВАРКА						СИМБОЛ ЗА НАТРИЈУМ ЉУТИ КОРЕН	
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	СТАРИЈИ (СКР.)	ЛУЖНО ВОЋЕ НА ОВОМ МЕСТУ				СИМБОЛ ЗА НИКЛ	АЕРОКЛУБ (СКР.)
ЖЕНСКО ИМЕ							
ТУЦАНИ КАМЕН							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: бакстер, амарела, ветеран, ар, јана, рион, ир, скрад, и, каоник, ан, оvas, кварт, гаранти, ини, оп, прогони, силос, ц, идила, истина, ви, ниро, астатин, нар, иса, акна, ај

Миленио Косановић

(Х)уморне мисли

Кад мене неко оговара, то је говор мржње. Кад ја оговарам друге, то је изношење истине на чистац.

Достојно смо прославили Његошеву годину. Целе године мешали смо чашу меда са чашом жучи.

Понекад и три добра могу заједно. Кад немам ни за хлеб, ни за млеко, ни за новине, не морам из куће на мраз.

Како то да у овако добродушном народу има толико лопова? Зато што добродушни тешко разликују шта је моје, шта твоје, шта државно...

За присвајање туђе имовине крива је неписменост. Од свих присвојних придева лопови знају само придев моје.

Данашње новине су изашле без потребе. Нигде ни пожара, ни пљачке, ни убиства... **Витомир Теофиловић**

За и против

Кад смо стигли до краја тунела прво смо видели светло, а онда нас је ударио воз.

Све је кренуло низбрдо. У том смеру се брже напредује.

Почните да мислите својом главом. Ма на чијим раменима била!

Избачен сам из клуба успешних привредника. Испоставило се да моја фирма није у минусу.

Не пијем алкохол из здравствених разлога. Пијем из задовољства.

Отплатио сам кредит на време. Тако да сад имам пуно времена, али немам пара.

Најсрећнији сам кад немам шта да једем. Знам да тај дан нећу прати судове.

Они који су за нек подигну руке. Они који су против – руке увис!

У животу сам свашта радио. То је зато што сам био без посла. Ненад Ђорилић

Шаховски проблем

Јуриј Фокин
Проблем, 1977.

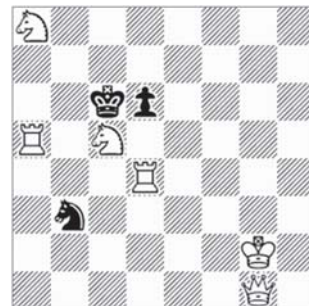
Решење проблема у следећем броју.

Решење из прошлог броја:

Сц4!

Варке: 1.Сб3?-Дб4!, 1.Сф3?-Де4!, 1.Сф1?-Дх7!, 1.Лгб?-Дф6!

Жаришна поља црне даме (е1, х4) са варкама.

Мат у два потеза

Да ли сте знали ...

– да се распоред дана на календару из 1986. године у потпуности поклапа са 2014? Ово поклапање надахнуло је творце календара да искористе старе фотографије и поново их објаве, овога пута у 2014. години. Такође, на сајтовима који се баве интернет продајом, календари из 1986. године постали су веома тражени.

– да је јужнопацифичко острво Самоа због економских разлога пре две године променило временску зону, па од тада у нову годину улази прво, у 11 сати по средњоевропском времену, а не последње као раније? Становници Америчке Самое у нову годину улазе последњи, односно 24 сата након Самое, иако их дели само 80 километара.

– да је у новогодишњој ноћи код нас размењено око 140 милиона порука рачунајући сва три домаћа оператора? Током најинтензивнијег празничног славља, од 20 часова 31. децембра до 12 часова 1. јануара размењено је више од 30 милиона порука са најлепшим жељама у МТС мрежи. У Теленор мрежи током новогодишњег славља и првог јануара размењено је 43.898.000 порука, док Вип мобајл Србија током истог периода бележи размену од 63.376.000 порука.

– да свака шеста особа у Великој Британији и даље шаље Деда Мразу писмо са списком жеља, а свака пета радо одлази да га види? Трећина одраслих Британаца млађих од 55 година оставља чарапу поред јелке. Омиљене празничне навике Британаца су и кићење јелке, посматрање светлосних декорација, отварање и куповина поклона и прослава уз мамино печење.

– да сваки Јапанац напише на десетине, а неки и на стотине честитки, које шаљу члановима породице и пријатељима, колегама и пословним партнерима? Најчешће ручно дизајниране, честитке не садрже искључиво најлепше жеље за примаоце, већ и обавештења о најновијим дешавањима из приватног живота пошљаоца, попут брака или рођења детета. Добра организација јапанске поште омогућава да свака честитка буде педантно испоручена примаоцу првог јануара.

Образ

У шуми људи човек је ретко дрво.

Испливао бих ја из реке брига, али ме чека море проблема.

Они што немају образ имају најбољи – одраз!

Од лепих речи само су бајке лепше.

Најбоље виде они који гледају кроз прсте.

Да победи правду и закон, користи наклон и заклон.

Од потрошачке корпе остала је само – корпа.

Земља је толико плодна да се и немаштина размножила.

Мотиком плевим башту, мозак оловком.

Говорим неколико светских језика, али ме нико не разуме.

Једна смо од паметнијих нација, тек кад пређемо границу.

Сва истраживања показују да смо искоренили неписменост. Више је писаца него читалаца.

Стево Бздилик

Дејан Патаковић

Молим за реч

Нова година донела је нове изазове. Како преживети до првог фебруара?

Дочекао сам већ две нове године, али никако да дочекам својих пет минута.

За које прасе се може рећи да је успешно. За оно које може да исприча своје утиске после дочека нове године.

Мада је божићни пост завршен, пензионери га настављају до краја године.

У Енглеској се враћају „Мућке“. У нашој привреди никад ни-су ни престајале.

Да би народ почео да се буди треба инвестирати у фабрику будилника.

У новогодишњој ноћи многи су деловали петардирано.

Божић Бата је из Србије отишао разочаран. Није добио поклоне.

Имамо ми план за излазак из кризе, само нам се негде затурио.

Многи данас живе од пензије. Мамине и татине.

Дејан Патаковић